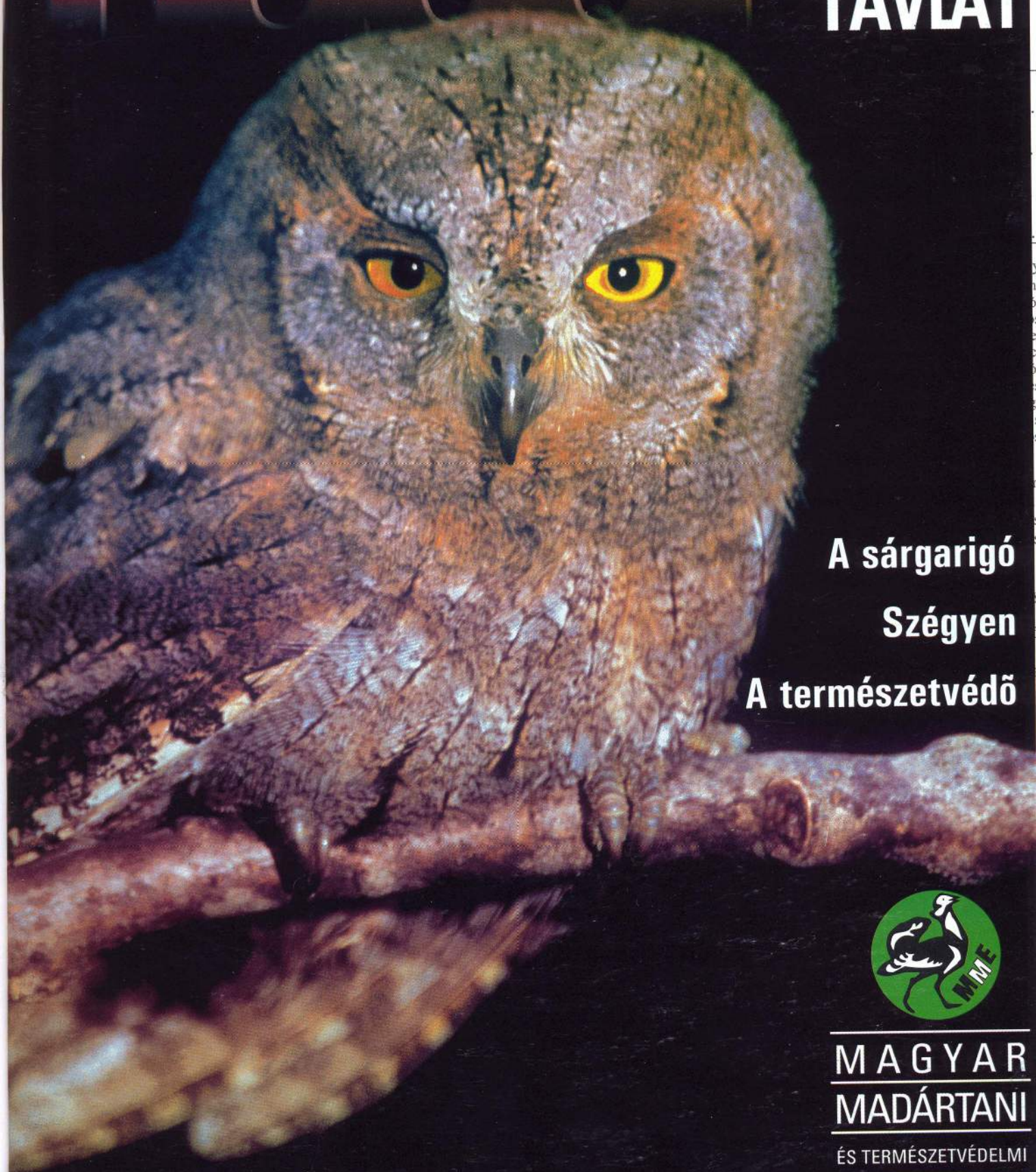

madár

TÁVLAT

A sárgarigó
Szégyen
A természetvédő

MAGYAR
MADÁRTANI

ÉS TERMÉSZETVÉDELMI

EGYESÜLET

Madárhatározás: Leggyakoribb bukórcéinket, a barát, kontyos, és kercerécét vesszük sorra. Ezek a fajok főként telente láthatók nagyobb számban, bár az első két faj viszonylag gyakori költőfaj. Meghatározásuk nem okozhat nagy problémát, bár megfigyelésükhöz nagyobb nagyítású távcsövet érdemes használni. A barátréce gácsérja narancsos-barna fejével, fekete mellével és szürke testével karakteres faj. A tojót a fejmintázat alapján lehet legkönnyebben felismerni. Szürke szárncsíkja röptében látszik. A kontyosréce gácsérja fekete-fehér színeivel és hosszú kontyával az egyik legkönnyebben meghatározható réce. A tojó kontya már rövidebb, sötétbarna tollazatával nem olyan feltűnő jelenség. Az egész szárnyon végighúzódó fehér szárncsíkja jellegzetes. A kerceréce gácsérját a csőre tövén lévő fehér folt, valamint szinte teljesen fehér teste árulja el (röptében is feltűnő). E faj tojója megint egyszerűbb: sötétbarna fején rikít citromsárga szeme, röptében pedig fehér, négyzet alakú szárnytükör "villog".

Barátréce

gácsér

narancsos- barnás fej,
piros szem

tojó

jellegetes fejmintázat

szürkésbarna test

kék folt
fekete mell

szürke test

Kontyosréce

tojó

kis konty

sötét csokoládébarna
test, fej, mell

szürke csőr
fekete véggel

Kerceréce

tojó

sötétbarna fej
sárga szem

fehér szárnyfolt

sárga folt

gácsér
sárga szem

csillogó zöld fej

gácsér

kékesszürke csőr
fekete véggel

fehér testoldal

fehér folt

Barátréce

gácsér

Kontyosréce

gácsér

szürke szárncsík

fehér szárncsík

Kerceréce

gácsér

Kerceréce

tojó

fehér panel
a szárnyon

fehér négyzet alakú panel
a szárnyon

K. K. K.
2002

2002-ben is 50 értékes nyereményt sorsolunk ki a résztvevők között!

Mindennapi Madaraink Monitoringja Jelentkezési Lap

Cím: MME Monitoring Központ – MMM, 4401 Nyíregyháza 1, Pf. 286. Telefon: 42/443-544

E-mail: nagykamme@freemail.hu

Ezt a jelentkezési lapot csak az MMM "új" felmérőinek kell kitölteniük, illetve a programba korábban bekapcsolódott azon Tagtársainknak, akik további területek felmérését szeretnék elvállalni!

Jelentkező adatai:

Név: MME tagsági igazolvány száma:

Lakcím: E-mail:

Telefonszám: Az MME melyik csoportjában és szakosztályában

tevékenykedik:

Az MMM-ben végzendő munka rövid ismertetése: A felméréndő területünk gyakori madárfajait ismernünk kell ahhoz, hogy hosszú távon eredményes munkát végezhessünk. (Pl. 1999-ben a következő 100 madárfaj fordult elő leggyakrabban az MMM felmérés során, melyeknek ismerete ajánlott, de nem feltétel, a sikeres munka elvégzéséhez: mezei pacsirta, fácán, seregély, kakukk, mezei veréb, füstí fecske, sárgarigó, fekete rigó, egerészölyv, töviszúró gébics, fülemüle, széncinege, tengelic, vad gerle, cigánycsuk, erdei pinta, zöldike, barátposzáta, balkáni gerle, orvos galamb, citromsármány, házi veréb, csilpcsalpfűzike, szarka, sordély, nagy fakopáncs, mezei poszáta, szajkó, sárga billegető, fűj, tőkés réce, molnárfecske, barázdabillegető, dolmányos varjú, nádirigó, énekes rigó, barna rétihéja, csicsörke, berki tücsökmadár, házi rozsdafarkú, vörösbegy, bibic, búbos pacsirta, fehér gólya, foltos nádiposzáta, gyurgyalag, búbosbanka, vörös vércse, erdei pityer, szürke gém, rozsdás csuk, csuszka, meggyvágó, dankasirály, sísegő fűzike, kis poszáta, őszapó, kék cinege, vetési varjú, nyaktekeres, szürke légykapó, fitiszfűzike, cserregő nádiposzáta, énekes nádiposzáta, fekete harkály, kenderike, kis őrgébics, nagy kócsag, zöld küllő, réti tücsökmadár, nádi tücsökmadár, nádi sármány, hantmadár, parlagi pityer, barátcinege, karvalyposzáta, holló, közép fakopáncs, szárcsa, erdei pacsirta, ökörszem, partifecske, parlagi galamb, kerti poszáta, kabasólyom, kis fakopáncs, rövidkarmú fakusz, piros lábú cankó, fogoly, vörös gém, sarlósfecske, balkáni fakopáncs, orvos légykapó, héja, bölömbika, csóka, kormos szerkő, karvaly, bakcsó, fekete gólya.)

A jelentkező által megadott (lehetőleg minimálisan 100 km²) felmérésre javasolt területen belül, az azon található 2.5*2.5 km nagyságú UTM négyzetek közül kisorsolunk egy négyzetet (többet is sorsolunk, ha a jelentkező vállalja azok felmérését is). A kisorsolt négyzet(ek) 1:15 000 léptékű térképét, rajta a 25 db lehetséges megfigyelési ponttal, valamint a felméréshez szükséges nyomtatványokat, módszertani leírásokat és madárhang kazettákat megküldjük a jelentkezőknek. A résztvevőknek április 1. és június 10. között három alkalommal kell a területre kimenni:

I- a 15 megfigyelési pont kiválasztása és jellemzése élőhelyei alapján.

II- első felmérés, amelyet április 15. és május 10. között, egy nem szeles és nem esős reggel (5-10 óra között) kell elvégezni úgy, hogy minden ponton 5 percig tartózkodva kell feljegyezni a látott és hallott madarakat.

III- második felmérés, amelyet május 10. és június 10. között, egy reggel (5-10 óra között) kell elvégezni, legalább két héttel az első felmérés után, ugyanazokon a megfigyelési pontokon és ugyanazon módszerrel.

A felmérésre javasolt területeknél azokat a térségeket javasoljuk megadni, ahol a jelentkezőnek módja lesz kora reggelre kijutnia (5-6 órakor) a számlálások elvégzésére a lakásától, hétfégi telektől, ismerőstől, stb., gyalogosan, kerékpárral, motorkerékpárral, gépkocsival, busszal vagy vonattal.

Az MMM sikeréhez fontos, hogy a kisorsolt területeken, több éven keresztül történjen felmérés!

Amennyiben módjában áll, akkor olyan területen végezzen felmérést, ahol még kevesebb a felmért négyzet!

Felmérésre javasolt terület (kérük az alábbi felsorolás alapján x-el jelölje és adja meg a területet):

A területet a mellékelt térképen jelöltem ki

..... nevű település/hely központjától km-en belül

..... nevű település/hely központjától km-en belül

..... nevű település/hely központjától km-en belül

Az alábbi számú UTM négyzeteken belül:

Egyéb:

Felmérésre vállalt 2.5*2.5 km-es UTM négyzetek száma a javasolt területen belül:

1db

..... db

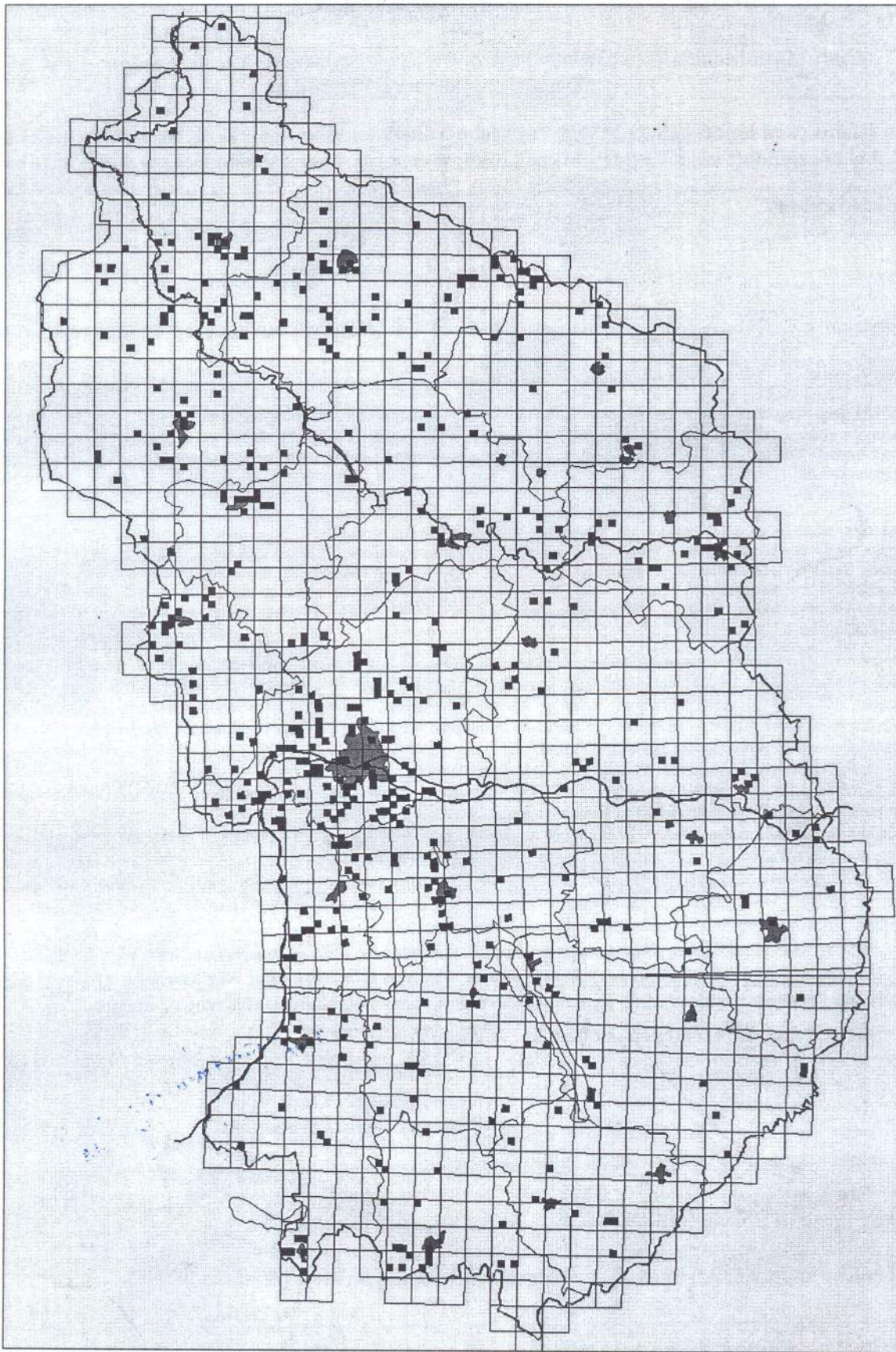
Kérjük, hogy legkésőbb március végéig adja postára jelentkezését!

A program fő támogatója az RSPB (Royal Society for the Protection of Birds, Nagy-Britannia).

**Kérjük, hogy satírozza be az(oka)t a négyzet(ek)et,
amelye(ke)n belül kisorsolt 2,5 x 2,5 km-es UTM
négyzet(ek) felmérését vállalná!**

**Mindennapi Madaraink Monitoringja
Jelentkezési Lap**

A kis sötét négyzetek jelzik az 1999-2001.
között felmért 2,5 x 2,5 km-es területeket.

Legyen Ön is résztvevője az MMM programnak, a természet szolgálatában!

for
krit
kei
tén
má
I
véc
por
vet
kat
ten
em
szil
pol
félr
ma
hos
ból
vő,
mör
S
se v
ame
óta
litiku
nül
szet
mév
a viz
Ni
fonte
köve
rülő
nek,
het n
szán
már
A
9%-
20-2
mész
Ezek
ben t
gazd
dig g
Ez
orszá
megl
említ
érték
vő p
vetté

Választásra készülve...

Az egész ország a választásra készül. Ki úgy, hogy a számára szimpatikus vagy neki valamilyen szempontból

fontos pártot támogat. Mások úgy, hogy kritikát fogalmaznak meg, mert az érdekeikkel nem esik egybe az adott politikai tényező tevékenysége vagy céljai. Míg mások csak legyintenek.

Mi madarászok, önkéntes természetvédők "hivatalból" is csak szakmai alapon ítélni tudjuk meg a politikusok által felvetett kérdéseket, megfogalmazott célokat, deklarált programokat. Emellett - természetesen - mindenkinek - magánemberként - lehet egyéni véleménye - szimpátiája vagy antipátiája - az egyes politikai tömörülésekkel. Most ezt tegyük félre, nézzük, hogy szakmai alapon - a magyar nemzet természeti értékeinek hosszú távú megőrzésének szempontjából - mit kell elvárunk a hatalomban lévő, vagy a hatalomra törekvő politikai tömörülésektől.

Számos lényeges és alapvető kérdése van a hazai természetvédelemnek, amelyek megoldása a rendszerváltás óta várat magára, és elvárhatnánk a politikusoktól, hogy pártállásuktól függetlenül kiemelten foglalkozzanak a természeti értékeink megkülönböztetett védelmével. Ezek a kérdések: a föld, az erdő a vizek, a költségvetési kondíció.

Nézzük meg, hogy a fenti néhány legfontosabb kérdéskörben mit várunk a következő választáson nyertesként kikerülő politikusoktól. Ha bárkit megkérdeznék, ezeket a kérdéseket soha nem lehet megkerülni. A természetvédelem számára is kedvező megoldás - most már - sokáig nem halogatható.

A FÖLD: Hazánk területének több mint 9%-a jogilag is védett terület és további 20-25%-a megfelel az úgynevezett természeti terület törvényi előírásainak. Ezek a területek még természeti értékekben rendkívül gazdagok ugyanakkor gazdasági hasznosítási lehetőségeik pedig gyengék, vagy korlátozottak.

Ezek az értékek számunkra (Magyarország számára) pozitív értelemben meghatározók lehetnek az EU-ban. Az említett számokat és ahhoz kapcsolódó értékeket ismerve az éppen hatalmon lévő politikusok eddig többnyire semmibe vették. Volt idő, amikor a védett területek

magánkézbe adását (privatizációját) sikerrel szorgalmazták (1993). Volt, amikor a Hortobágy fokozottan védett pusztáinak állami tulajdonba vételét az évszázad büntényének minősítették. Mái sem érthető, hogy az alapjaiban jó céllal létrejövő Nemzeti Földalap miért akarta bekebelezni - "és nemzeti célra" használni - az állami tulajdonban lévő védett területeket. Számunkra egyetlen megoldás elfogadható; a védett területeket állami vagy közösségi (pl.: önkormányzati, közalapítványi) tulajdonba kell venni és tartani. Kezelésükről a nemzeti parkoknak és közhasznú szervezeteknek kell gondoskodni. (Tájékoztatásul egy adat: 2002 januárjában az ország védett területeinek kevesebb mint 25%-át kezeli nemzeti park vagy természetvédelmi célú szervezet!)

Az ERDŐ: Hazánk területének közel 20%-a erdő. Azt gondolom, hogy az erdő, gazdasági funkciói mellett a pozitív környezeti és természeti hatásait ezen a helyen nem kell részletezni. Számokkal és adatokkal bizonyítható, hogy a hazai nemzeti jövedelem megtermelésében az erdőből fakadó eredmény gyakorlatilag elhanyagolható (~0,03%). Ezzel szemben a társadalmi, közjóléti, környezetvédelmi, talajvédelmi, természeti stb. hatásai és "hozádekái" felmérhetetlenek. Ezeket ismerve teljesen érhetetlen, hogy közel egy évtizede az állam tulajdonában lévő mintegy 1 millió hektár erdőt - amelynek 1/3-a védett! részvénytársasági formában, (nyereségérdekelt társaságként) üzemeltetik. Ez tarthatatlan. Kincstári erdőgazdálkodást, közérdekű megoldást várunk!

A természeti értékekért aggódóknak hangsúlyozni kell, hogy a magyar társadalomnak "meg kell hogy érje" az a néhány milliárd Ft ami szükséges ahhoz, hogy az állami erdőket ún. kincstári (közhasznú, közérdekű) formában üzemeltessék. A jelenlegi megoldás csak néhány száz vezető pillanatnyi érdekeit szolgálja. Az erdészek sorsa az utóbbi évtizedben lényegesen romlott. Míg 10 évvel ezelőtt egy erdész kétszer többet keresett, mint egy nemzeti parknál dolgozó természetvédelmi őr. Most a helyzet fordítva van! Sőt az erdészek valamennyi hatósági jogkörét is elvették. Vajon miért tűrik ezt?

A Magyar Állam tulajdonában lévő erdők álljanak a magyar társadalom szolgálatában. Ne szolgáljanak szűk szakmai csoport érdekeit. A nyereségérde-

Tartalom:

- 2 **A sárgarigó**
Schmidt Egon
- 3 **Természetvédelmi kommunikáció a sokféleség védelmében**
Böhm András
- 4 **Véget ért az I. Tatai Vadlúd Sokadalom**
Csonka Péter
- 5 **Szégyen**
Csapó Miklós
- 6 **"Az istenek lemeszárása"**
Lovászi Péter
- 7 **Egy halfej története**
Mészáros Csaba
- 8 **Néhány gondolat az MMM 5. országos találkozója után**
Nagy Károly
- 10 **Madármentőhely a Fővárosi Állat és Növénykertben**
Becsei Anna
- 11 **Madárpusztítások az Egyesült Királyságban**
Lovászi Péter
- 12 **BirdLife-hírek**
Halpern Bálint
- 13 **A természetvédő természete**
Márkus Ferenc
- 14 **MME-hírek**
- 16 **Csipogó**

A címlapon füleskuvik,
Szabó László felvétele.

MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET
121 B. Budapest, Köllő u. 21.
Adószám: 13004243-2-43

Főszerkesztő:
Péchy Tamás
Kiadja:
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME)
<http://www.mme.hu>
Telefon: 1/275-6247
Fax: 1/275-6267
Szerkesztőség:
2345 Apaj, Platán sor 1.
E-mail: madartav@elender.hu
A lap elektronikus változata:
<http://www.madartavlat.hu>
ISSN 1217-7156

keltségű formát fel kell váltani az összes társadalmi érdekeket szolgáló megoldással. Ha a többlet kiadást jelent, azt finanszírozza meg a társadalom vagy is a költségvetés.

A VÍZ: Az élet alapja a víz! Ez egy nagy közhely, de igaz! Víz nélkül nincs élet. Felmérte már valaki, hogy a lecsapolásokkal, csatornázásokkal stb. mennyi "életet" szüntettünk meg és engedünk ki az országból. Van-e logikái magyarázata annak, hogy ha egy természetvédelmi célú vizes élőhelyet akarunk létesíteni, akkor meg kell vennünk az árasztáshoz szükséges vizet, vagyis a vízügyi "szolgáltatást". Ha van pénzem megveszem, ha nincs akkor nincs víz "szolgáltatás" nincs vizes élőhely, nincs élet. A víz pedig "ingyen" kifolyik az országból. Más megoldást kell keresni! Készül az Új Vásárhelyi Terv! Új koncepció a Tisza Vízyűjtőjén, Új hozzáállás. A VÍZÜGY - úgy látszik - nyit! Új utakat, megoldásokat keres. Ajánlja és kéri az együttműködést. Mi civil természetvédők ezt üdvözljük, és igyekszünk közvetíteni. A politikától és a kormányzati tényektől pedig várjuk el, hogy ne hagyják magukra, az újat kezdeményezőket. Az egyes szakterületek minél

előbb csatlakozzanak, tegyék le a saját terveiket, és járuljanak hozzá egy korszerű megoldáshoz.

A KÖLTSÉGVETÉS: A Magyar Köztársaság költségvetésének - 2002-ben - 1%-át alig haladja meg a környezetvédelmi tárca költségvetése. Ezen belül pedig a természetvédelemre szánt költségvetés, csak úgynevezett "kerekítési hiba". Jól van ez így? Hihető ez? IGEN. A nemzeti parkoknak, a világ örökségének a védett területeknek a természetvédelmi öröknek az ország 10%-ának a 2002. évben 5-6 milliárd Ft áll a rendelkezésre. Ez sok vagy kevés? A bank konszolidációhoz, vagy a TB költségvetéséhez képest elhanyagolható. Ahhoz képest, hogy manapság egy természetvédelmi őr - mint említettem - jobb kondícióban van mint egy kerületvezető erdész-lényegesen több.

Mi is változott? A hivatásból munkahely lett, a szakmából biztos köztisztviselői állás. A megszállott elkötelezettséget felváltotta a biztos és kiszámítható. És jött a bürokrácia. A természetvédő hivatást és szakmát a megfelelő rangján kell kezelni. A mainál is jobb feltételeket és anyagi háttérrel kell biztosítani számunkra.

Az elmúlt évtized számos eredményt hozott. De hozott keserűséget, csalódást és rengeteg bizonytalanságot. Az ország látványosan fejlődik az autópályák épülnek, a zöldmezős beruházások gomba mód nőnek, az ipari termelés növekedése terén Európa élén áll országunk! Ezzel szemben teljes biztonsággal állíthatjuk, hogy a környezetvédelemre és a természeti értékek védelmére a fentiekhez képest lényegesen kevesebb figyelem és költségvetési forrás jutott és jut. Vajon elkerülhető-e az a folyamat amit a "fejlett" nyugati országok végigjártak? Fejlődésük során felélték, elpusztították természeti értékeiket. És közben sok pénzük lett.

Magyarországon még nagyon sok természeti érték található! Értjük el közösen - a politikusok, a hivatásosok a civilek - hogy ez a sok érték még nagyon sokáig fennmaradjon.

Kállay György

BÚCSÚZUNK

Karácsony előtt kaptuk a megrendítő hírt. BRELLOS TAMÁS az MME Fegyelmi Bizottságának elnöke (1976-tól tag, 1982-től Chernel István emlékérem tulajdonosa! 1999-től Örökös tag), 2001 december 20-án tragikus hirtelenséggel elhunyt. A temetésen sokan részt vettünk az Egyesület elnöksége, a titkárság a pilisi és a Börzsönyi csoportok és a táborozók képviselőiben.

Terbe Józsefné (Csöpi néni) táborvezető a ravatala mellett az alábbi rövid beszédet mondta:

Tamás!

Eljöttünk mind, akik csak tudtunk, hogy búcsút vegyünk Tőled, és itt, koporsódnál ígéretet tegyünk, hogy az általad kijelölt útról nem térünk le, s abban a szellemben folytatjuk a tábor vezetését, amit Ti megálmodtatok huszonkét évvel ezelőtt.

Értetlenül állunk sírodnál, töprengve, hogy is tovább? Hisz Te voltál a motor; az erő, aki a leghelyzetlenebb helyzetekben is tábort szerveztél, s nem akárhogyan! Mindig következetesen a természet szeretetére, védelmére nevelve. Olyan érzékkel közelítettél a gyerekekhez, hogy aki egyszer levelet, vagy szót váltott Veled, annak ma is Te vagy a Tamás bácsi!

Külön köszönöm, hogy megtanítottál látni a természetben! Meglátani a legkisebb bogárban is, hogy él, hogy része életünknek. Köszönöm, hogy megszerethettem Királyrétet, a Bajdátzót, a béke szigetét. S még valamit; hogy a sok, sok gyerek közt az én unokám is részesülhetett abból a kisugárzásból, ami belőled áradt, amivel megtanítottad őket nyitott szemmel, kellő tisztelettel, alázattal közelíteni a fákhoz, virágokhoz és madarakhoz.

S Te ezt tetted, mert Hermann Ottóval vallottad: "Nem ismerem érdemet, csak kötelességet, amelyet mindenki azon a ponton, ahol működni kell, képességéhez mérten teljesít" - Te ezt tetted felsőfokon. Nyugodj békében! Nagyon hiányzol!

A szerkesztő megjegyzése: Milyen furcsa fricska, hogy a környezetvédelmi miniszter a Börzsönyi Tábort 2001-ben tett látogatásakor kiemelten dicsérte az önkéntes természetvédők és pedagógusok pótolhatatlan szerepét.

De! a Börzsönyi Tábor a KAC-ból nem kapott támogatást.

Németh Sándorné hagyatékából került elő ez a levél

Az MME Huszonkettedik Helyi Csoportja vagyunk.

Nemrégben az 1975-ös év végén Nyírő Sándor erdész tagtársunk tette fel a kérdést.

- Miért nem lépünk be a Magyar Madártani Egyesületbe?
- Jó belépünk!
- Alakítsunk helyi csoportot?
- Minek?
- Kell! Nagy a Börzsöny!
- Hárman leszünk, na szép lesz!
- Leszünk többen is!
- Próbáljuk meg hát!

A felelgető társak Homoki Nagy István és Brellos Tamás volt, a két "odúzó" erdész.

Valahogy így kezdődött; három erdész, 80 db deszkaodú és a Börzsöny madárvilága. Majdnem minden együtt volt. Hamarosan még december elején 16 taggal megalkultunk, Kállay György főtitkár bábáskodásával. Azóta kiderült; - jól tettük, szükség van ránk. Már harmincan vagyunk; erdészek, erdészeti dolgozók, diákok, lakatosok, villanyszerelők, esztergályosok - egyszóval "madarászok": s jelen esetben ez az utolsó jelző a fontos. Húszan, huszonketten aktívan dolgozunk; a többi tagdíjas fizet és néha jön.

Azonnal elkészítettük első, egy évre szóló munkatervünket.... Akkorát markoltunk, hogy még azóta is azt teljesítjük és még legalább három évre futja.

Létrehoztunk még két odútelepet 50-50 deszkaodúval cinegéknek, csuszkáknak, nyaktekerceseknek, légykapóknak.

Őriztük, megvédtük kerecsenünket. Elkezdtek ... folytatjuk ... a Börzsöny fészkelő ragadozó madarainak összeszámlálását. Óvjuk, védjük őket, mert van még mit védeni, menteni. Itt Homoki Nagy István és Mekli Mihály jeleskedik.

Télen az aprókat etetjük. Az idén 10 q napraforgót igényeltünk; és nem pazaroljuk.

Folyik a madárgyűrűzés: Dénes János ezerszámra fogyasztja a gyűrűt. Ő a parti-fecske specialista.

Minden hó első csütörtökjén gyűlést tartunk. Megtárgyaljuk az elmúlt hónap eseményeit. Levetítjük régi és új diáinkat. Megbeszéljük a következő hónap feladatait. Ekkor állnak össze a "kiscsoportok" egy-egy gyűrűző vagy más jellegű kirándulásra, megfigyelőtúrára. Bővítjük, kiegészítjük a fényképalbumot. Befizetjük a tagdíjat,.... és barátkozunk.

Környezetünk eleinte "madárfütyültetők"-nek titulált bennünket.... és semmibe vett.

De mi ott voltunk mindenütt: Erdők Napján; fészekörzéseken; hallattunk magunkról a falvakban az egerészölyv fióka hizlalók és "fogyasztók" leleplezésével; iskolákban a természetbarát-szakkörökben.

S már nem mi fütyültetjük a madarakat!

De jól működő szakkört vezet Bányavári Pál Szödligeten, s a Hazafias Népfront tárgyal velünk Vácon a "Környezetvédelmi HETEK"-ről. Erdők Napját Királyréten nem rendez az Erdészeti Egyesület nélkülünk és egyre sűrűbben kéri véleményünket különböző fórumok természetvédelmi témában. Elhatároztuk, talán sikerül közös kirándulások révén megismerkednünk mástípusú: vízi, alföldi madárvilággal is. Az első kirándulásunk a kiskunsági szikes tavakhoz jól sikerült, következik az ártér és reméljük sorra a többi. Ez ügyben az illetékes helyi csoportoknál kopogtatunk s mi is szívesen segítünk másokat.

Tábort is - csak egészen kicsit - szeretnénk rendezni nem elsősorban gyűrűző, hanem más, újszerű programmal, majd meglátjuk sikerül-e? Nyáron az úttörő vándortáborokban előadásokat fogunk tartani, a szervezés már megindult. Törekszünk arra, hogy mindent együtt csináljunk, amit csak lehet; ne csak a tagkönyv jelentse az egyesülethez tartozásunkat, hanem valóban egyesület legyünk.

Amit leírtam csupa dicsekvés - úgynevezett "pozitívum" - senki ne higgye, hogy csak ez van! Van más is! Kudarc is, bukás is. De hát azzal nincs mit dicsekedni...! Eddig ezt értük el: A többit majd ezután!

A 22. Börzsönyi Helyi Csoport nevében
Brellos Tamás
Stsz. 146/1978/1600 pld.

Versenyfelhívás

"Madarak és Fák Napja" Országos Verseny 10-14 éves tanulóknak

Az MME Dombóvári Csoportjának Természetvédelmi és Környezetvédelmi Oktatóközpontja, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) és a Természetvédelmi Oktatóközpontok Országos Szövetsége (KOKOSZ) a 2001/2002. tanévre meghirdeti a "Madarak és Fák Napja" Országos Versenyt.

A VERSENY CÉLJA:

Versenylehetőség biztosítása azoknak a természet iránt érdeklődő tanulóknak, akik szaktábori, madárgyűrűző - vonuláskutató, szakköri, természetjáró, madarászuli programok során szerzett ismereteikről, terepi tapasztalataikról, megfigyeléseikről közösségekben - csapatverseny formájában - szeretnének számot adni.

A VERSENY TARTALMA:

Az 5-6-7. évfolyam tananyagához kapcsolódó természeti, környezetvédelmi, biológiai alapismeretek. Kaán Károly és Herman Ottó munkássága. Az Aggteleki Nemzeti Park értékei. Az év fája és az év madara. Általános madár- és élőhelyvédelem. Harkályfélék, cinegefélék. Bükkerdők. Terepi munkához szükséges eszközök és kellékek ismerete és használata. 50 madárfaj (hangfelismerés).

NEVEZÉS:

Iskolák, szakkörök, madarász-sulik három fős csoportjainak jelentkezését várja a 14 körzeti központ.

Cím: 7200 Dombóvár, Hunyadi tér 23.

Tel. & fax: 74/466-746

HATÁRIDŐ: 2002. március 15.

A VERSENY ALAPIRODALMA:

5-6-7. osztály biológiai tankönyv, Madárvédelem című könyv (Schmidt Egon), Magyarország madarai c. könyv, Az Aggteleki Nemzeti Park c. kiadvány, Kis növényhatározó, hangkazetta (50 faj).

A VERSENY FORDULÓI:

1. Házi, városi versenyek: 2002. március 10-ig
2. Körzeti fordulók: 2002. március 22-én
3. Országos döntő: 2002. május 10-11-12-én

A KÖRZETI VERSENYEK SZÍNHELYEI:

Budapest, Kazincbarcika, Tiszavasvári, Debrecen, Szeged, Tiszapüspöki, Kecskemét, Szekszárd, Kaposvár, Pécs, Szombathely, Zalaegerszeg, Sarród, Veszprém

A sárgarigó

Schmidt Egon

Magyar neve kissé megtévesztő, a sárgarigó ugyanis nem rigó, nem rokona a fekete vagy az énekes rigónak. A rendszertanban az Oriolus nem a függőcinege-félék és a gébicsfélék között kapott helyet. Európában a nem egyetlen képviselője, de Ázsiában és Afrikában még további csaknem húsz sárgarigó faj ismert.

Testalkatában egyébként valóban hasonlít a rigókhoz, a hím egyike a legszébb hazai madaraknak. Teste aranylós sárga, szárnyai feketék, egy kis sárga folttal, farka fekete, a szélső tollak hegyi része sárga. Piros csőre tövéből kis fekete kantár nyúlik a szeméig, írisze piros. A tojó egyszerűbb színezetű, zöldessárga, alul hosszanti sávokkal mintázott, szárnyai feketések, csőre pirosas. A fiatalok első színruhája a tojóéhoz hasonló.

A sárgarigó vagy népies nevén aranymálinkó hazánkban szerencsére még gyakori madárnak számít, ligetes erdőkben, folyóártereken, a kis alföldi akácosokban és nyárasokban, de szőlőhegyeken, parkokban és nagyobb kertekben is találkozhatunk vele, illetve hallhatjuk jól ismert, "huncut a bíró" kiáltását.

Vonuló madár, a telet Kelet-Afrikában tölti. Tavasszal későn, csak április utolsó vagy május első napjaiban érkezik. Ekkorra a lombosodás már befejeződött és a fő táplálékát jelentő hernyók megjelentek a fák koronájában. A sárgarigó többnyire a magas ágak között mozog, a földre ritkán, legfeljebb akkor száll, ha egy tócsánál vagy vízállásnál inni, fürdeni szeretne. A lombok között ügyesen mozog, a levélen mászó hernyót néha rárepüléssel csípi el. Jó étvágyal fogyasztja el azokat a nagy, szőrös hernyókat is, amelyekről a cinegék és poszáták elfordulnak. Cserebogárrajzás idején főleg ezekkel él, sokat elpusztít közülük. Gyakran lát-

vadásztak a közelben rajzó rovarokra. Érdekes, hogy a sárgarigó ivás közben gyakran a galambokhoz hasonlóan folyamatosan szívja a vizet, ha tehet úgy, hogy közben egy alacsonyra hajló ágon kapaszkodik.

A sárgarigó fészke egyedülálló a hazai madárvilágban. A hazaérkezést követően a párok rövidesen kialakulnak és a két madár kedvező helyet keres a fészek számára. Mindig lombos fát választanak, ott többnyire magasan (akár 20 méteren), de néha csupán embermagasságban építkeznek. A kiválasztott viláslásra alulról szövök, fonják a fűszálakból, rostokból, hánccsarabkákból készült fészket, amely így kosárszerűen csüng az ágon. Hazánkban a leggyakrabban akácon találtak sárgarigó fészket, de gyakran láttam magas nyárfákon és gyümölcsfákon is. A fészek csészéjét finom növényi szálakkal, szőrrel, mohával, levélrészecskével bélelik, de ha erre módjuk van, vattát és gyapjút is beépítenek. Főleg a tojó épít, a hím inkább az anyagkeresésben segít, de párja néha el is kergeti a félig kész fészek környékéről. A munka általában 6-12 napig tart, de kedvezőtlen időjárás esetén jóval tovább is nyúlhat. Ha viszont a fészek valami okból tönkremegy, az újat, kicsit talán hevenyészve, de nagyon rövid idő, 3-5 nap alatt készítik. Érdeemes megemlíteni, hogy a második világháború vége felé egy a repülőgépekről tömegeesen ledobott sztaniolszálakból készült,

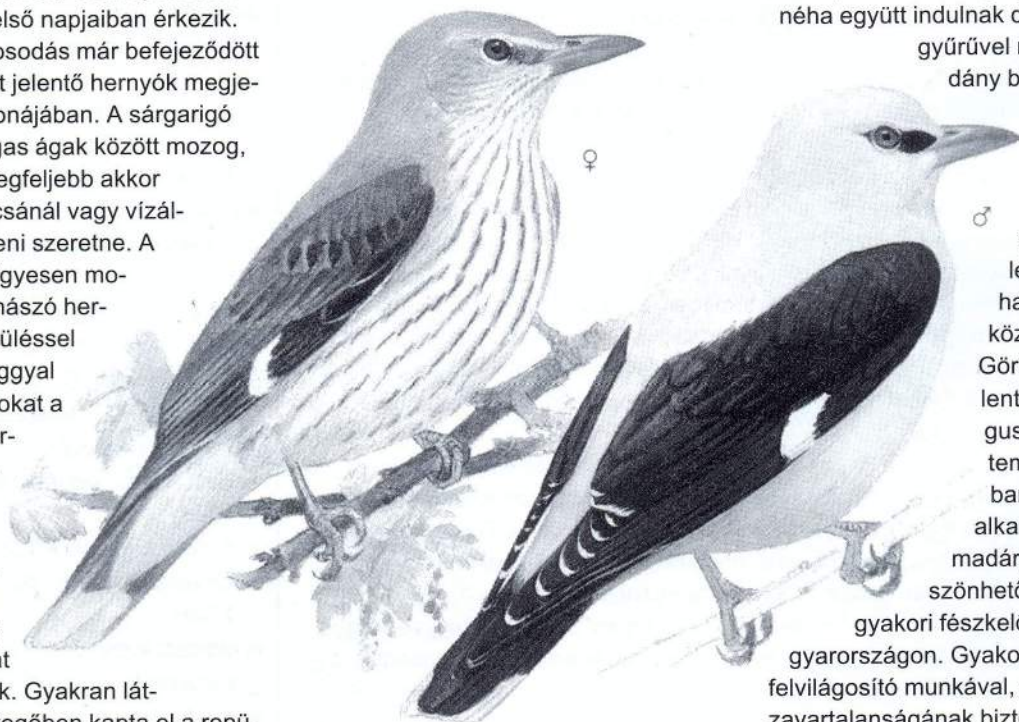
rakja le többnyire 4 (3-5), fehér, néha halvány rózsaszínű alapon ritkán pettyezett tojását. A kotlási idő 14-16 nap. Éjszaka valószínűleg csak a tojó ül, napközben időként a hím felváltja. A tojó ilyenkor keres táplálékot, párja a fészken csak nagyon ritkán eteti. A fiókák szemei a 6. napon nyílnak. Anyjuk eleinte rajtuk marad, melletti őket, később már mindkét szülő etet. Naponta akár 200 alkalommal érkeznek eleséggel a fészekhez. A kicsinyek ürülékét kezdetben elnyelik, később a csőrükbe kapva viszik el a fészektől. A fiatalok 14-17 napos korukban hagyják el a fészket. Eleinte nagyon gyengén repülnek, a közeli ágakon üldögélnek, és ott várják eleséggel érkező szüleiket. Csak fokozatosan válnak önállóakká, a család még hetekig együtt marad. Ha dolmányos varjú, szarka vagy vércse bukkan fel a közelben, a szülők bátran nekítámadnak és vészhangokat hallatva üldözik el a környékről.

A nyár második felében a sárgarigók hernyók mellett egyre több gyümölcsöt is fogyasztanak. Ilyenkor rendszeresen láthatók a szőlőhegyeken, gyümölcsösökben és a bodzásokban utóbbi bokrokban a lédús, fekete bogyókat csipegetik. Ebben az időszakban a fülemülék, énekes nádiposztáták és még sok más madár már hallgatnak, a sárgarigók azonban még vidáman flótáznak az ágak között.

Az őszi vonulás augusztusban indul és szeptember közepéig tart. A fiatalok néha együtt indulnak dél felé, ezt több, gyűrűvel megjelölt példány bizonyítja. Sajnos

sok más madár mellett a sárgarigókat is lövik a déli országokban, nem véletlen, hogy a hazánkban jelöltek közül tizenegyet Görögországból jelentettek vissza augusztus és szeptember hónapokban. A sárgarigó alkalmazkodóképes madár, ennek is köszönhető, hogy ma még

gyakori fészkelőnek számít Magyarországon. Gyakorlati védelmét felvilágosító munkával, a költőhelyek zavartalanosságának biztosításával segíthetjük. Mindnyájunk közös érdeke, hogy ez a gyönyörű madár továbbra is gazdagítsa természetes környezetünket. □

ezüstösen csillogó sárgarigó fészket hoztak be a Madártani Intézetbe.

A megépült fészekbe a tojó májusban

Természetvédelmi kommunikáció a sokféleség védelmében

CONVENTION ON WETLANDS

CONVENTION SUR LES ZONES HUMIDES

CONVENCIÓN SOBRE LOS HUMEDALES

(Ramsar, Iran, 1971)

Bóhm András

Tavaly decemberben zárult az IUCN Kapacitás-fejlesztés a hatékony kommunikációért a biológiai sokféleség érdekében című programja, melyet 1999-ben indítottak Magyarországon, Lengyelországban, Szlovákiában, Csehországban és Szlovéniában.

A projektben egy holland kommunikációs cég, magyar oldalon a Természetvédelmi Hivatal, a tatai önkormányzat, és az MME Komárom-Esztergom megyei helyi csoportja vett részt. A program első részében a szakértők továbbképzése mellett (Debe, Lengyelország) ellenőrző kommunikációs tevékenység folyt Magyarországon. A projekt második ütemében nemzeti parki és civil szervezetek szakemberei számára tartottak továbbképzést Jósvalfön. Ennek keretében a biológiai sokféleséggel és a természetvédelemmel kapcsolatos kommunikációt, hatékony üzenetkezelést elemezték a résztvevők. 2000 folyamán jelent meg a projekt első kézzelfogható terméke, egy ismertető füzet a biológiai sokféleség megőrzéséről, Kockán az élet címmel. Ehhez kapcsolódva a biológiai sokféleséget és jelentőségét, veszélyeztetettségét szemléltető oktatási célú fóliasorozat készült el, melyet a környezeti neveléssel foglalkozó szervezetek számára (nemzeti park igazgatóságok, természetvédelemmel foglalkozó társadalmi szervezetek) juttattak el.

A projekt záró harmadik része a vizes élőhelyek kezelési problémáira, a kommunikációban rejlő konfliktus-megoldási lehetőségekre irányult. Ebben a szakaszban az országos, regionális és helyi szintű kommunikációs tevékenység hatásával, gyakorlatával foglalkoztak a projektben résztvevők.

Országos szinten a Ramsari Egyezmény kötelezettségének megfelelően elkészült a vizes élőhelyek kommunikációs, oktatási és szemléletformálási stratégiája, mely az eddigi természetvédelmi kommunikációs tevékenységben egyedülálló. A stratégia kialakítására azért volt szükség, mert a vizes élőhelyek a legváltozatosabb és ugyanakkor a legértékesebb természetes élőhelyek, melyek használatában, hasznosításában rendkívül sokféle társadalmi csoport érdekelt. A stratégia lényeges célki-

tűzése országos és helyi szinteken a figyelem felkeltése a vizes élőhelyek veszélyeztetettségére, pusztulásuk drasztikus mértékére. Kulcseleme a kommunikációs stratégiának, hogy a sokszor ellenfélként kezelt érdekcsoportokkal közös pontokat kell találni, és meg kell őket győzni a vizes élőhelyek fontosságáról és értékeikről.

Az országos stratégia részként demonstrációs program készült el, hogy a természetvédelmi kommunikáció hatékonysága nyilvánvalóvá váljon mindenki számára. Ennek megfelelően helyi szinten a tatai Öreg-tó Ramsari terület kommunikációs stratégiáját dolgozták ki és hajtották végre 2001. április-december között. A program kezdetén és végén folytatott szociológiai felmérést lehetőséget biztosít arra, hogy konkrét adatokkal igazolják a kommunikációs tevékenység eredményeit a tatai lakosok megkérdezése révén. Jelenleg az adatok kiértékelése zajlik, de már néhány hónappal a helyi program indulása után nagyon kedvező jeleket tapasztaltak a projektben résztvevő kollégák, szakértők. A kommunikációs kampány színvonalas és minden fáradságot nélkülöző végrehajtását az MME helyi csoportjának aktív tagjai végezték, akik munkájáért ezúton is köszönetet mondunk. Madarász szemmel nézve a tatai fesztiválok, rendezvények, előadások sorában minden kétséget kizáróan a Tatai Vadlúd Sokadalom, volt a fénypont, melyről külön cikkben olvashatunk. Legnagyobb eredménye a tatai programnak, hogy a tatai Öreg-tavat használók figyelmét sikerült ráirányítani a tó rendkívüli jelentőségére és arra, hogy a vizes élőhely megőrzése mindenki számára közös érdek.

Novemberben Tatán kommunikációs szemináriumot rendeztek, melyre azokat a nemzeti parki és társadalmi szer-

vezetekben dolgozó szakértőket hívták meg, akik a vizes élőhelyekkel, azok kezelésével és/vagy szemléletformálással foglalkoznak. A kétnapos rendezvényen kommunikációs műhelymunkában bemutattuk és értékeltük az eddigi tatai és országos eredményeket. A Környezeti Nevelési és Kommunikációs Programiroda vezetője, Czippán Katalin vezette foglalkozásokon a vizes élőhelyeken tapasztalható problémák, veszélyeztető tényezők, valamint az érintett célcsoportok meghatározása és a probléma megoldására irányuló kommunikáció tervezése zajlott. A közös együttgondolkodás valóban nagyon hasznos volt: a résztvevők többsége új gondolatokkal tért haza.

A program zárásaként Pozsonyban nemzetközi konferenciát tartottak 2001. november 30. és december 1. között, ahol a résztvevő országok ismertették eredményeiket. A hazai munka eredményeit elismeréssel fogadták a külföldi szakértők és a többi résztvevő kelet-európai állam. Bízunk benne, hogy a természetvédelmi kommunikáció nem halul el a jövőben sem, és ahhoz továbbra is rendelkezésre áll a külföldi partnerek, köztük az IUCN szakértelme és támogatása. □

Matyikó T.

Véget ért az I. Tatai Vadlúd Sokadalom

Csonka Péter

Bízást el lehet mondani, hogy új színfolttal gazdagodott a tatai fesztiválok sora. A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület olyan rendezvényt indított útjára, amely sok tekintetben ugyan nem veheti fel a versenyt a klasszikus tatai vagy térségbeli fesztiválokkal, de mégis fesztivál volt a javából! Volt szakmai program, volt nagyközönségnek szóló, volt jókedv, volt számos érdeklődő és volt megannyi támogató. A rendezvény elérte fő célját; a természet- és madárvédelem népszerűsítését.

A nap folyamán ~300 ember volt kíváncsi az egyes programokra. A két fordulós iskolás versenyen 28 gyerekcsapat vett részt és az I. Tatai Madarász Versenyre 17 amatőr (10) és profi (7) csapat regisztráltatta magát, míg 4 profi csapat ismeretlen okok miatt nem érkezett meg. Komárom-Esztergom megyei csapat csak az amatőr kategóriában indult, mivel a helyi emberek a szervezési munkával foglalatostkodtak.

A Tatai Vadlúd Sokadalom már reggel 6 órakor nyüzsgéssel kezdődött; ekkor

folyamán megfigyelt további érdekes fajok: 1 első teljes heringsirály, 1 első teljes kis sirály, 27 pld. havasi pityer, 1 pld. barátposzáta, 8 pld. szőlőrigó. A madárgyűrzési bemutatón 60 madarat sikerült fogni. A legnagyobb örömet egy öreg hím süvöltő okozta.

A reggeli kihúzáson mintegy 4 ezres vadlúd mennyiség ugyan elmaradt az ilyenkor szokásos tízezres mennyiségtől (ráadásul a tóra ereszkedett köd miatt ők is sejtelmes félhomályban maradtak), de ez cseppet sem lohasztotta le a nagyszámú érdeklődő lelkesedését. Bálint Csaba alpolgármester és dr. Demeter András minisztériumi főosztályvezető nagyszámú megjelent hallgatóságot köszönhetett a fázós reggelen. A meleg tea és forralt bor persze új erőt öntött a résztvevőkbe, a hangulat tetőfokát azonban kétségkívül a libaterelő verseny jelentette. Hogy miképpen kerülhetett a libaterelés a természetvédők

rendezvényébe? A magyarázat egyszerű: az Öreg-tavon pihenő ludak igen érzékenyek az emberi zavarásra és ennek tényére ezzel a játékos versenyyel próbálták felhívni a szervezők a figyelmet (a szenedélyes verseny persze biztos

receptnek ígérkezett a hideg ellen is). A madárgyűrzésről a komáromi Krúg Tibor személyében az ország egyik legtapasztaltabb madárgyűrzője tartott ismertetőt, a néhány frissen fogott cinege, vörösbegy és más énekesmadarak "kényeztetéséről" pedig a népes gyereksereg gondoskodott.

A rendezvény másik helyszínén, a Páneurópa Filmcentrumban megint másfajta program fogadta a nagyszámú érdeklődőt: egy nyolc perces, sokat mondó kisfilm bemutatójára került sor, mely gyönyörű képekben nyújtott ízelítőt az Öreg-tavi vadlúdvonulásból. A Tatai Televízió igen színvonalas alkotása este a szakmai közönség előtt is méltán ka-

pott elismerést. Áprily Lajos csodálatos versének, a "Vadludak" elszavalása után került sor a megyei iskolások körében meghirdetett "Ki tud többet a vadludakról?" vetélkedő eredményhirdetésére. A legjobbakat az Egyesület egy ezalkalomra készített plakettel és persze megannyi ajándékkal díjazta. A Filmcentrum-beli hangulatra kétségkívül a Ludas Matyi vetítése tette fel a koronát.

Délután és este ismét a tópartra, valamint az Öreg-tó Klub Hotelbe helyeződött át a rendezvény súlypontja. A vadludak késődélutáni - sajnos megintcsak ködbe (még hozzá egyre sűrűbbe) burkoló - behúzását követően az étterem elegáns (és nem mellékesen meleg!) környezetében került sor az ízlésesen szervírozott (és rendkívül finom!) libasültek és más libaétek kóstolójára. A dermesztő hidegben zajló egész napos madármegfigyelő verseny eredményhirdetése is az étteremben történt, amely az alábbi eredménnyel ért véget:

Amatőr kategória

A nyertesek értékes ajándécsomagot kaptak az MME-től!

- I. helyezett: Hegedűs Dániel, Varga Anna, Verseczki Nikolett - 51 faj
- II. helyezett: Horváth Norbert, Lengyel Attila, Toldi Gergely - 50 faj
- III. helyezett: Bátky Gellért, Bátky Kolos, Szeimann Péter - 46 faj

Profi kategória

A nyertesek értékes szakkönyveket rendelhetnek, mely könyvek árából 20 fonttól 10 fontig terjedő összeget állnak a szervezők!

- I. helyezett: Soós Endre, Szigeti Balázs - 58 faj
- II. helyezett: Kókay Szabolcs, Zsoldos Márton - 57 faj
- III. helyezett (holtverseny): Gál Szabolcs, Koczka András, Pánya Csaba, Weszelinov Ottó - 55 faj
- III. helyezett (holtverseny): Dorkó Dániel, Hadarics Tibor, Laczik Dénes - 55 faj

Az egész napi fagyoskodás után lassanként felmelegedő madarászok han-

indult útjára az az estig tartó madármegfigyelő verseny, amelynek profi és amatőr résztvevői az ország egészéről érkeztek, Soprontól Szegedig, Budapesttől Zalaegerszegig. A városszerte feltűnést keltő távcsöves madarászok a zimankós és ködös idő ellenére 72 madárfajt figyeltek meg, közülük a legeredményesebb csapat 58-at. Igazi ritkaság is felbukkant az Öreg-tavi ludak között; a világszerte veszélyeztetett és rendkívül ritka kis lilik 1 példányát láthatta néhány szerencsés megfigyelő, illetve a győztes csapat észlelt egy Magyarországon ritkán előforduló alfaját a heringsirálynak, amely öreg téli tollazatú volt, mely egyben a nap fájának bizonyult. A verseny

gulatának felforrósításáról a Pötörke Táncegyüttes gondoskodott. Az éjszakába nyúló táncház után ismét csend borult az Öreg-tó környékére, csupán a tavon pihenő ludak halk neszezése sugallta: Ők is elégedettek voltak a rendezvényvel.

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület e nemes kezdeményezése egyértelműen sikeresnek könyvelhető el. Nem kevés elszántság kell egy decemberben, ködös, zimankós időben zajló "fesztivál" megrendezéséhez, nem különben azok programjaiban tevékenyen részt vállalni.

A Természet és az Öreg-tó azonban mindig gondoskodik a biztos sikerről és a rengeteg élményről. Mindez azonban nem sikerülhetett volna ilyen magas szinten, ha nem állnak az MME eltökélt aktivistái mellé a városbeli szponzorok. A szervezők ezúton is szeretnének köszönetet mondani minden támogatónak, versenyzőnek, és érdeklődőnek.

Jövőre természetesen újult erővel várjuk a természetszerető érdeklődőket 2002. november 23-án Tatán az Öreg-tó mellett! □

Szombaton egy rövid időre meglátogattam a Tatai Vadlúd Sokadalom rendezvényét és nem bántam meg!

Szívet melegengető érzés volt, - a forralt bor mellett - látni a versenyen résztvevő csapatok lelkesedését, és sportszerűségét. Engem különösen ez utóbbi fogott meg, és ehhez szeretnék külön is gratulálni minden résztvevő madarásznak, függetlenül attól, hogy milyen helyezést ért el a csapata.

A végeredmény is pont e miatt lett ilyen szoros, mert a csapatok nem titkolóztak, hanem adták egymásnak a tippeket, hogy ki hol, mit látott.

Örülök neki, hogy mindenki ráértett arra, hogy sokkal többet ér az élmény akkor, ha azt megoszthatom másokkal is!

A szervezés nagyon jó volt, nem vett kárba, a belefektetett rengeteg munka, szaktudás és lelkesedés. Remélem ez az alkalom tényleg hagyományteremtő lesz!

Mégegyszer gratulálok a szervezőknek és várom a folytatást!

Zsoldos Árpád

A természetvédő természete Márkus Ferenc

Milyen az ezredforduló gyakorló természetvédelmi szakembere? Specialista - orchideák, vízimadarak, akár egyes fajok, mint a vidra, a fehér gólya védelmének szakértője? Generalista, tehát különféle gyakorlati és elméleti ismeretek szintetizáló felhasználója?

A hazai képzési rendszerből fakadóan a jól felkészült, széles látókörű természetvédelmi szakember valamely gyakorlati gazdasági ágazat tudományát sajátította el legelőször (erdészet, mezőgazdaság, kertészet), vagy valamely tudományág ismeretét kapta alapképzétségként (geográfia, biológia, tájtervezés). Az alapképzétséghez mindenesetben újabb és az ágazati, szakterületi ismeretek bővítése tartozik. Ez igaz még a specialistákra is, hiszen a rákosi vipera védelme mezőgazdasági ismereteken túl akár katonai tájkozottságot is feltételez, hisz állataink katonai gyakorlóterületeken is élnek.

A természetvédelmi szakember ismeretei folyamatos bővítésre szorulnak, és ez tetten érhető a jó szakember napi tudásában. A jó informatikai, modern kommunikációs ismeretek és készségek elengedhetetlenek, ezek nélkül a napi feladatok megoldhatatlanok. A természetvédő nem egy tudományban jártas, és eredményeit sem egyedül éri el, csapatjátékos!

Magányos farkasok, együttműködés nélküli szakemberek többnyire eredménytelenek. A hatékony állami természetvédelem alapja a jogi szabályzás, háttere a társadalmi, szakmai kapcsolatok rendszere, különleges eszköze a partnerség. A társadalmi természetvédelem ettől alapvetően csak abban különbözik, hogy eszközei rendszere populárisabb, a tudományos alapokra hivatkozik és támaszkodik, de az érzelmekre hatva kívánja elérni célját, amelyben a sajtót és a közvéleményt hívja segítségül. A természetvédő érdeklődő, közlékeny, kritikus és mindezekben konzekvens. Egyfajta történelmi, tájtörténelmi, gazdaságtörténelmi érdeklődés és analízis segíti a döntéseket, úgyszintén a fejlesztések, védelmi programok, veszélyek elhárításának és

megelőzésének folyamatát, a természetvédelmi beavatkozásokat. Sokakra jellemző a jövőbetekintés, a jövő terveinek ismerete, az előrelátás képessége jelentősen segíti a természetvédelmi szakember eredményes munkáját. Van, aki ezt meg is fogalmazza, az "elkerülhetetlen dolgok élére kell állni". Jó példa erre a földprivatizálást követte a természetvédelmi célú tulajdonszerzés kihívása. A társadalmi, illetőleg környezeti változások sora jelenthet komoly kihívást a természetvédő számára, de ezeket nem csapásként, hanem megoldandó feladatként, vagy akár eszközként fogja fel.

A hatékony természetvédőnek jó meggyőző és előadó képességgel kell rendelkeznie és fontos a hiteles személyiség. Cselekedeteinek összhangban kell állnia az általa képviselt szellemiséggel. A hatásos természetvédelmet távlatos koncepció és a gyakorlati összhang adja. A kettő együttese fontos, mert vagy a gondolatok soha nem válnak gyakorlattá, vagy a gyakorlat hiányában válik életképtelenné, ha a terveket nem segíti kellő szellemiség, kultúra, jog, szabályozás stb. A természetvédőnek szárnyaló szellemiséggel és gyakorlati kötődéssel, kapcsolattal, saját és szakmai jövőképpel kell rendelkeznie. Tudnia kell, mit cselekszik új körülmények között, ha változik a társadalmi és természeti környezet. A katasztrófától és más hirtelen jelentkező hatásoktól eltekintve egy természetvédő személyiségnek felkészülten kell fogadni a változásokat. Ki legyen készen az új megváltozott befogadására, he nem az, aki hosszú távú, a jövőre is vonatkozó kérdésekkel foglalkozik?

A hatékony természetvédőnek tisztában kell lennie a nemzetközi folyamatokkal, de régiójának történéseivel is. A természetvédőnek a hosszú távú kérdésekben, a természet megőrzésének elsőségiében hajlíthatatlannak kell lennie, de ugyanakkor a napi szinten a kompromisszumkészség, mások véleményének tisztelete is elvárt tulajdonság. A hétköznapi emberben a rugalmatlanság nemcsak visszatetszést, hanem elutasítást, esetleg a természetvédelemtől teljes elfordulást eredményezhet. □

Kedves Gyurka!

Hálás szívvel szeretném megköszönni elsősorban Neked és a Közreműködő Barátoknak, hogy megemlékeztek a 75.-ik születésnapomról. A Madártávlatban megjelent kedves hangú "Köszöntőt" nagy meglepetéssel olvastam és külön köszönöm a felém irányuló szeretetet, ragaszkodást. Ti is tudjátok jól, hogy az Egyesületet én is "gyermekem"-ként szerettem és igyekeztem egyengetni az útját, több-kevesebb sikerrel. Jó tudni, hogy Laci fiam is - most már teljesen - Hozzátok tartozik. A fénykép szerint pedig már bontogatják szárnyaikat a legifjabb, még pelyhes szárnyú Jánossy-madárkák...

A karácsonyi ajándékként kapott keretezett tűzok képet naponta megcsodálom a szobám falán. Sokszor gondolok a fázós madarakra, agógóva értük a téli hóban, fagyban. Köszönöm, hogy rám gondoltatok ezzel az értékes ajándékkal.

Az új esztendőben sok sikert kívánok a természet és a madarak védelméhez.

Madárbaráti üdvözlettel Dr. Jánossy Dénes

Szégyen

Csapó Miklós

Az újabb folt a meglehetősen pecsétetes vadászmondéron erősen kiötlök, hiába az igyekezet a tisztításra. Talán jobb lenne új mundért szabni, és jobban vigyázni rá.

A MADÁRTÁVLAT olvasói közül bizonyára sokan nem ismerik a vadászati jogszabályok előírásait a természetvédelemre és a külföldi bérvadászok vadásztatására vonatkozóan, ezért - a tisztánlátás érdekében - idézek néhányat.

Figyeljük csak a bevezető sorokat: "Az Országgyűlés felismerve azt, hogy valamennyi vadon élő állatfaj a Föld megújuló természeti erőforrásainak, valamint biológiai életközösségének pótolhatatlan része, tudatában annak, hogy a vadon élő állat esztétikai, tudományos, kulturális, gazdasági és genetikai értékek hordozója, s ezért - mint az egész emberiség és nemzetünk kincsét - természetes állapotban a jövő nemzedékek számára is meg kell őrizni, a természet védelme, a vadállomány ésszerű hasznosítása érdekében a következő törvényt alkotja: (... 1996. évi LV. Törvény...)"

A Vadászati Törvény 28.§ (1) kimondja: "A vadászatra jogosult nem veszélyeztetheti a nem vadászható állatfajok... fennmaradását."

"62.§ (1) Vadászati engedélyt... az a nem magyar állampolgár... kaphat, aki rendelkezik:

a) bérvadászati szerződéssel vagy vendégvadászati meghívással...

(2) A vadászati engedélyt a jogosult vadászterületének helye szerint illetékes vadászati hatóság... állítja ki."

Végrehajtási utasítása megköveteli a bejelentkezést, a kísérőt, de még a sörétméretet is megszabja:

"35.§ (4) A vadászati engedéllyel rendelkező vadász bérvadászatát - a vadászat megkezdése előtt legalább 24 órával - a jogosultnak kell bejelentenie az érintett vadászterület szerinti illeté-

kes vadászati, valamint védett természeti terület esetében a természetvédelmi hatósághoz.

40.§. (1) Vadászati célra kizárólag 2, 1 - 4, 5 mm átmérőjű sörétméret használható.

44.§. (2) ...Minden esetben kötelező az egyénileg vadászó, bérvadászati szerződéssel rendelkező személy mellé közvetlen kísérőszemélyt állítani."

A nagy port kavart madármészárlás eddig feltárt részletei a sötét ügy megoldását sejtetik. A természetvédők és a vadászok elemi érdeke, hogy a felelősök kiléte kiderüljön. Vagy mégsem?

Napközben ritkán nézek TV-t, egész véletlenül kapcsoltam rá valamelyik csatornán úgy december közepe táján egy Illés - Pechtol szópárbajra.

Az Országgyűlés Környezetvédelmi Bizottságának elnöke újabb tényeket közölt a madármészárlásról. Hogy a madáretetekben 1-1,5 mm nagyságú söréteket mutatott ki az átvilágítás, melyek használata hazánkban tiltott. Hogy a "terítékben" talált postagalambok lábgyűrűi alapján a tenyésztő kiléte kideríthető és az elejtés helye is jól behatárolható, mivel a galambok a tenyészhely 2-3 km-es körzetében röpdösnek.

Ezután Pechtol János, a Magyar Vadászati Védegyelet elnöke - legnagyobb megdöbbenésemre - azzal kezdte mondanivalóját, hogy visszautasítja Illés Zoltán vádaskodásait! Újra elmondta ugyanazt, amit már kb. egy hónapja hallottunk tőle, hogy nem kizárt, sőt valószínű tranzit szállítmányról van szó, más országban lőtték a madarakat.

Önkéntelenül a koreai utasszállító repülőgép esete jut eszembe, melyet közel 300 emberrel a fedélzetén, úgy másfél évtizede lőtt le a büszke szovjet légierő a Szahalin-szigeteknél, természetesen körömszakadtáig tagadva a bátor harci cselekményt. Az amerikai hírszerzés azonban fogta és rögzítette az elfogó vadászgépek és a földi irányítók közötti beszélgetéseket. Ezeket a cáfolhatatlan bizonyítékokat nem egyszerre, hanem

napról-napra részleteiben hozták nyilvánosságra, időt és teret engedve a magyarázkodásnak. A végső bizonyíték bejátszása után minden tagadási erőfeszítés és hazugság összeomlott, ám még akkor sem ismerték be a lelövés tényét. Csupán annyit, hogy megakadályozták továbbhaladásában a kémgyanús repülőgépet.

A jelek szerint Pechtol János ebben a szellemiségben és -

módszeréből leszűrhetően - az akkori elvekben csiszolódva áll a madármészárlás kérdéséhez. Elvártam volna tőle, hogy kemény kiállással és kitarással a részletek kiderítésére, a felelősök megnevezésére és ezáltal a magyar vadászok reneoméján esett csorba kiköszörülésére törekedjék. Ehelyett kisstílusú okfejtéssel, száználmas makacssággal igyekszik elhárítani a felelősséget és tagadni a tényeket, amíg lehet vagy még azontúl is.

Személyesen nem ismerem Pechtol Jánost. Kiléte, jellege azonban megnyilvánulásából formálódik. Szégyen hogy ő a magyar vadászok első embere. Szégyen, hogy a kiderítés fáradsalmi helyett inkább a szőnyeg alá söpörné a kérdést.

A rendőrség már nyomon van, őrizetbevétel is történt. Lehet, hogy elmarasztalnak egy-két hivatásos vadászt, mint ügyeletes "balhéelvivőt", ám lényeges változást - ebben a MVVE elnökének hozzáállása megerősít - ezután sem remélhetünk. Hiszen évente kerülnek napvilágra hasonló esetek, melyek csak a jéghegy csúcsai. A közelmúltban emiatt már személycsere is történt az FM Vadászati Főosztálya élén, mindhiába.

Korábban, a 70-es években magam is tettem jó néhány feljelentést tetten ért természetvédelmi szabálysértési ügyekben. Az eredmény többnyire annak közlése volt, hogy a külföldi már elhagyta az országot, ellene eljárást lefolytatni nem lehet. Fel sem merült a vadásztató társaság felelőssége. Viszont nemegyszer engem igyekeztek elmarasztalni.

E sorok írása közben hallok a rádióban (2002.01.03. 18.15 óra), hogy jelentős pénzbüntetés megfizetése után kitasították az országból azt a két olasz vadászt, akik a legálisan lőtt apróvad mellett védett madarakat akartak kicsempészni az autó kárpitjában elrejtve. A hír itt véget ér.

Ha egy problémát meg akarunk oldani, célszerű tisztázni, elemezni kiváló okait. Jelen esetben a következőkben látom:

1. A vadásztársaságok számottevő része a tönk szélén vegetál elsősorban a vaddisznó és a szarvas által okozott mezőgazdasági és erdei károk túlzott érvényesítése miatt, de jelentős szerepet játszik az apróvadás jellegű területeken a vadállomány fogyatkozása is. A túlélés a tét, kényesülnek minél több vadászati lehetőséget áruba bocsátani. Két kézzel kapnak az egyébként visszaesőben levő külföldi vadászati kereslet után. A fizetővendégre szükség van, elnézések árán is.

2. A kísérő hivatásos vadász a vadásztársaság általában alulfizetett alkal-

mazottja. Egzisztenciális függősége köti a kezét. Munkáltatója érdekeinek keresztvezése veszélyes, ha netán mégis megállítja az olaszt a védett madarak lövése miatt és esküje szellemében eljárást kezdeményez, könnyen az utcán találja magát. Ha asszisztál, jelentős, akár havi bérét meghaladó borraalót vághat zsebre. Harmadik lehetősége nincs.

A mai viszonyok között hiú ábránd lényeges változásban bízni. Lehet, hogy szigorúbb felelősségrevonásokról halunk majd, de a kellő visszatartó erő hiányzik. Az elkövetők és tettestársaik job-

ban fognak vigyázni, kevesebb és nehezebb lesz a leleplezés. A jópénzű külföldi bérvadászokra szükség van, nem lehet őket kitiltani az országból, sem természetvédelmi őrt állítani mindegyikük mellé. Megjegyzem: döntő többségük kifogástalan, törvénytisztelő vadászember.

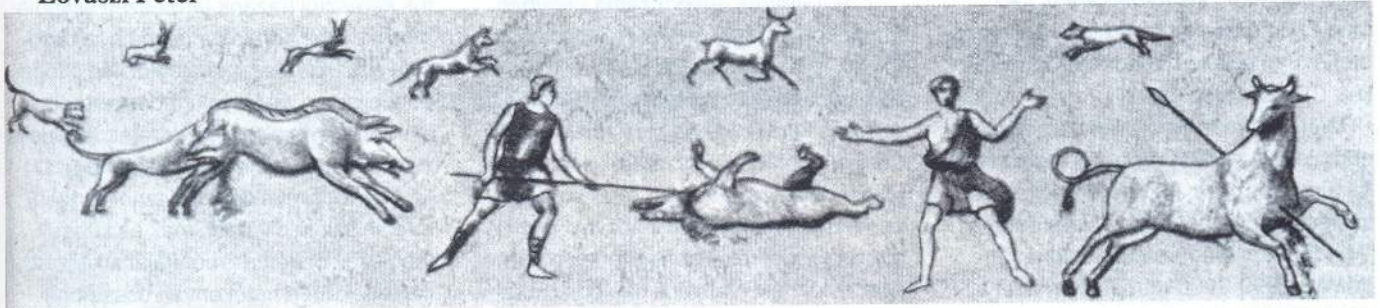
Megoldást a vadászat jelenlegi struktúrájának megváltoztatása, a társult vadászati jog haszonbérbeadásának megszüntetése jelentene a földtulajdonosi közösségi vadásztársasági forma javára, amikor is a saját ültvényben a saját vad károsít, s az elejtett vad trófeaérté-

kéből minden kár megtérül. Ezzel egyidejűleg a hivatásos vadászokat függetleníteni kell a vadásztársaságtól, az FM Hivatal állományába kerülhetnének, rendezett bérüket a vadásztársaság fedezné. Ez esetben gyakorolhatnák mindazon jogukat, melyeket a már idézett jogszabály írott betűje biztosít számukra.

Több mint három évtizede vadászom és közel egy évtizede vagyok hivatásos vadász, ezért bátorkodom sommás megállapításaimat papírra vetni. Bennem is feszül a kérdés: meddig kell még túrnunk? □

"Az istenek lemészárlása"

Lovászi Péter

A fenti idézőjeles cím David Attenborough Az első édenkert című könyvének egy fejezete. Kicsit közelebb visz a mediterrán vadászati stílus megértéséhez.

A könyv szerint a Perzsiából eredő Mithrasz-kultusz, amely már a második bikakultusz volt a rómaiaknál, gyorsan elterjedt a birodalomban. Népszerűsége csúcson az i. sz. 3 században a kereszténységével vetekedett. "Hőse Mithrasz isten volt. Mithrasz, úgymond egy barlangban született. A kinti erdőségben egy hatalmas bikával találkozott, amelyet hazavonszolt a barlangjába, és ott megölt. A bika földre csurranó véréből született a világ minden teremtménye." A vallási ceremóniák szigorúan titkosan működtek, ezért alig tudunk róluk valamit. "Egy dolog mindenesetre bizonyos. Noha a bika itt még elismerten a termékenység forrása, felemelkedett már mellé egy emberalak, aki kényszeríti, hogy mondjon le hatalmáról. A változás döntően fontos. A Mithrasz-kultuszban kifejeződő szellemi magatartás az állatokkal szemben kétségtelesen nagyon elterjedt a rómaiak között. A legnépszerűbb sport a vadászat volt, a legszórakoztatóbb látványosság az állatok közönséges lemészárlása. A Birodalom legeldugottabb vidékein is emberek tömegei hajkurászták a medvéket, vaddisznókat, szarvasbikákat..." A tehetősek vadabb tájakra mentek állatokra vadászni, de a plebsz számára hazahozták a látványosságot: élő állatokat öldösket le nyilvános arénákban. "A máig fennmaradt arénák közül a legnagyobb a római Colosseum. (...) Az irdatlan épületekben lezajló ünnepségek eredetileg vallási jellegűek voltak. A korábbi évszázadokban ezekben rendezték a hálaadó szertartásokat az isteneknek. De a Birodalom növekedésével a vallási elem mondhatni semmivé zsugorodott, a rituális vérvétel pedig zabolátlan mészárlássá fajult. Amikor Titus császár felavatta a Colosseumot, száz napig ünnepeltek egyfolytában, és csak egyetlen napon ötezer állatot mészároltak le. Az amfiteátrumok ellátása céljából az Európában állomásozó császári seregek bizonyos egységeit

felmentették katonai kötelezettségeik alól, hogy erőiket kizárólag medvefogásra összpontosítsák. Afrikába speciális állatfogó expedíciókat küldtek. Az igény olyan nagyra nőtt, és a vadászat annyira intenzív volt, hogy valószínűleg döntő szerepet játszott a római provinciákban honos nagyobb állatok, például az oroszlán és víziló kiirtásában. (...) Ez az életfelfogás tükröződött abban is, ahogyan a rómaiak a természet egész világához viszonyultak. Az volt a nézetük, hogy az ember úgy erőszakolhatja meg, foszthatja ki a természetet, ahogy úri kedve tartja." Ennek része volt az erdők irtása a hálok és szekerek építéséhez, fűtéshez és a cserepek égetéséhez (gyakorlatilag az egyetlen fűtőanyag volt a fa). Az erdők eltűnése gyakorlatilag tönkretette a (termő)talajt. Ez és a változó éghajlat volt végül is az, ami miatt összeomlott a birodalom.

Természetesen ez csak egy összetevő a mai olasz vadászok stílusának kialakulásában, de érdekes adalék a témához. És semmiképpen nem menti fel a mészárlókat. □

Néhány gondolat az MMM 5. országos találkozója után

Nagy Károly

2001. november 24-én Budapesten tartottuk országos MMM találkozónkat, mely immár 5. alkalommal került megrendezésre. 1998 óta minden évben megrendezzük ezt az őszi találkozót, ahol összejönnek a felmérésekbe bekapcsolódott tagtársaink. Az MMM találkozón általában bemutatjuk a program eredményeit, megvitatjuk a felmerülő problémákat, az eredményekkel kapcsolatosan megfogalmazódó kérdéseket és természetesen ekkor kerül sor az "ajándékok" kisorsolására is. (Az MMM felméréseket elvégzők között minden évben értékes "madaras" könyvet, CD-t sorsolunk ki.)

Miért volt más ez a találkozó, mint az eddigiek? Az MMM program most ért abba a szakaszába, hogy eredményeivel a szélesebb nyilvánosság elé léphetünk. "Mindennapi Madaraink Monitoringja (MMM) 1999-2000" címen elkészült az 1999-2000 évi tavaszi felmérések - ill. a 2000-2001 évi téli számlálások eredményeit feldolgozó kiadványunk, melyben bemutatjuk az MMM módszereit és a további teendőket is. Ezután minden évben elkészítjük ezt a "riportot", melyben a legfrissebb eredmények tükrében mu-

amely állományának csökkenő mérete folytán mind veszélyeztetettebb helyzetbe kerül, és e fajok egyedszám változásának követése, monitorozása, a betegknél használt lázmérőhöz hasonlóan, tájékoztat a fajok hazai állományának állapotáról, és időben figyelmeztethet a helyzet súlyosbodására. A lázmérőtől eltérően a madár monitoring nemcsak a bajt mutatja ki, hanem további igen fontos információkkal is szolgál a kedvezőtlen változások okairól.

2. A madarak egyedszáma nagyban függ azon élőhelyek természeti állapotától, amelyben fészkelnek, átvonulnak és/vagy telelnek, így állományaik monitorozásán keresztül nagy területek természeti állapotának helyzetéről is fontos tájékoztatást kaphatunk. A madarak ez esetben, mint biológiai indikátorok, biológiai jelző szervezetek segítenek a természetvédőknek. Napjaink ökológiai kutatásai gőzerővel dolgoznak azon, hogy minél jobban tudjuk mérni, és előre jelezni a rendelkezésre álló technikákkal a természeti állapotot befolyásoló folyamatokat. Nem várhatunk azonban több évtizedet, amíg minden eszköz és ismeret a kezünkbe kerül. Addig is észlelnünk kell

száz fajtól álló élőlénycsoport Magyarországon, amelyet ennyi ember ismerne és tudna vizsgálni az ország szinte minden tájára kiterjedően! Szerencsére ezt nem csak nálunk, hanem Európa és a világ számos országáról is el lehet mondani.

Az Európai Unióba való csatlakozásunk előtt rendkívül fontos, hogy pontos, számszerű, statisztikailag megbízhatóan elemezhető adatok birtokában legyünk, hogy majdan időben fel tudjuk tárni, mi az, ami kedvezőtlen a madaraknak és rajtuk keresztül hazánk természeti állapotának. Az MMM ehhez a feladathoz biztosítja a szükséges, nemzetközileg elfogadott, elismert és korrekt módszertani, szervezési és elemzési keretet. Az eddigi munkánk tényekkel bizonyítja, hogy az MMM program eleget tud tenni az igen magas szintű elvárásoknak és képes több száz önkéntes munkáját a kitűzött cél érdekében hatékonyan összefogni.

Az Európai Unió csatlakozásával igen nagymérvű változások prognosztizálhatók, olyan a természeti állapotokat rendkívüli módon befolyásoló területeken, mint például a mezőgazdaság, a településfejlesztés vagy a közlekedés.

A következő évek során a felmérésbe

bevonat UTM négyzetek számának és az ország területén minél egyenletesebb eloszlásának növelése mellett az egyik legfontosabb feladat, hogy a már felmért UTM négyzetekben minél több éven keresztül folyjon a számlálás. Az évek közötti változásokat a legmegfelelőbbben az ugyanazon UTM négyzetekben, zömében ugyanazon felmérők által gyűjtött adatok alapján tudjuk vizsgálni. (A Monitoring Központnál folyamatosan lehet azokat az UTM

négyzeteket megtudakolni, ahol különböző okok miatt nem biztosított a folyamatos felmérés.)

Az MMM azt az egyedülálló lehetőséget biztosítja, hogy objektíven, tények alapján tudjuk követni, monitorozni a folyamatokat úgy, hogy annak bárki részese lehet, aki ismeri gyakori madarainkat.

Végezetül, de nem utolsó sorban szeretnénk megköszönni, mindazok áldozat-

tathatjuk meg a gyakori madaraink állományaiban bekövetkező változásokat, legyen az pozitív vagy negatív irányú.

"Miért kell nekünk monitorozni a madarak számát?" - teheti fel a kérdést az olvasó. Napjaink környezeti és természeti állapotának ismeretében talán nem kell sokat magyarázni ezt, de azért két nagyon fontos okot meg kell említeni:

1. Egyre több olyan madárfajunk van,

a kedvezőtlen változásokat az élőlények, így a madarak jelzései alapján, hogy ha szükséges beavatkozhassunk és megszüntethessük a kiváltó okokat.

A madarak a természeti állapot figyélésében kitüntetett szerepet játszanak, amiben a biológiai adottságok mellett kulcsszerepe van a madarakat szerető és megfigyelő emberek egyre szélesedő táborának. Nincs még egy olyan, több

Az 1999-2001. között, legalább egy évben felmért MMM négyzetek eloszlása (485 négyzet)

tos munkáját, akik 2001-ben elvégezték az MMM felméréseket! (A listában azok a Tagtársaink szerepelnek, akik 2001. november 30-ig megküldték adataikat!)

2001-ben a következő ajándékokat sorsoltuk ki felmérőink között: 10 db EBCC Atlasz (Hagemeijer, W.J.M. and Blair, M.J. 1997. The EBCC Atlas of European Breeding Birds: Their Distribution and Abundance. T & A D Poyser, London.), 20 db Európa Madarai című határozókönyv (Heinzel, H., Fitter, R. and Parslow, J. 1995. Collins Pocket Guide to Birds of Britain and Europe; magyar fordításban megjelent 2000-ben, Európa Madarai címen, dr. Bankovics Attila fordításában, a Panem kiadónál), 20 db 3 részből álló madárhang CD (Zsoldos Árpád 2001. Madárdalok Magyarországról., Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, Budapest) és 10 db kis hátizsák benne a 2001. márciusában Nyíregyházán megrendezett Bird Numbers 2001 nemzetközi konferencia előadásainak rövid összefoglalóit tartalmazó kiadvánnyal (Bird Numbers 2001, Monitoring for Nature Conservation, 15th International Conference of the European Bird Census Council) valamint a európai madárfajok populációinak helyzetét bemutató könyvvel (BirdLife International/European Bird Census Council 2000. European bird populations: estimates and trends. Cambridge, UK: BirdLife International).

A fenti ajándékokat a következő felmérőink nyerték meg: Aczél Gergely; Antoni Gyula; Blaskó Árpád; Buka Sándor; Dávid András; Egyed Pál; Erdei Ágnes; Fazekas Anna; Fenyves Ervin; Gáti Eszter; Godó Lajos Máté; dr. Hadarics Tibor; Hamza Gábor; Haskó Dániel; Haulik Klára; Hóka Sándor; Horváth Gábor; Hodör István; Huszti Sámuel; Kalinovits Gergő; dr. Kasza Ferenc; Kepes Zsolt; Kertész László; Kiss Imre; Kiss Judit Mária; Koltai Ernő; Koncz András; Kovács Ildikó; Kovács János; Kovács József; Kun László; Lorencsics Lajos; Lovas István; Lovászi Péter; Mádér Tamás; Máté Balázs; Modrovits

János; Tamás István, ifj.; Técsi Zoltán; Tóth Tamás; Végvári Zsolt; dr. Vörös Erika.

Gratulálunk mindannyiuknak!

2001. november 30-ig a nyerteseken kívül a következő Tagtársaink küldték be felmérési eredményeiket: Ács László; Agócs Péter; Ampovics Zsolt; Andrési Pál; Bajkó Józsefné; Bakó Gábor; Balogh Attila; Bárány József; Bárdos Barnabás; Barna Zsolt; Barta Zsolt; Bártky Gellért; Bede Ádám; Békefi László; Békés Eszter; Bende Zsolt; Béres István; Beviz Ágnes; Bottlik Zoltán Ákos; Czirok Attila és Schaffer Attila; Dabóczy Tamás; Deme Milán; Dikasz Endre; dr. Dolinay Tamás; Domina Norbert; Duró Lajos; Egri Kiss Tibor; Erdődy Kornél; Faragó Mihály; Fazekas Bálint; Fehér István; Ferenczi Márta; Frenyó Gábor; Galiba Ferenc; Gattyán Krisztina; Genzor Mariann; Göblyös Anikó; Grecs Anita; Greguss Ditta; Gruber Ágnes; Gyalus Adrienn; Habarics Béla; Haraszthy László; Hegedűs Dániel; Hodászi Ede; Holczer Lőrinc; Horváth Antal; Illés Péter; Jankovics Valéria; Kállay György; Kálmán Attila; Kapin Tibor; Kárász Balázs; Kardosné Sárk Timea; Kátona Mihály; Kertész Krisztina; Kiss Ernő; Klenk József; Kleszó András; Kócs Lajos; Kocskovszki Zoltán; Kormány István; Korponai Mihály; Kovács András; Kovács Nimród; Körmendi János Zoltán; Krasznai Attila; Krüg Tibor; Kurta János; Laczkó Gábor; dr. Lajos Balázs; Langa József; dr. Legány András; Lehoczki Gábor; dr. Lengyel Imre; Lengyel Violetta; Lepold Ágnes; Lepold Zoltán; Losonczi László; Lökkös Andor; Mag Zsuzsa; Magyar Linda; Makra Orsolya; Molnár Andor; Monoki Ákos; Morvai József;

Dóra; Mogyorósi Sándor; dr. Náday Béla; Nagy László; Nagy Tamás és Göblyös Dávid; Papp Ferenc; Pluhár István; Pottyondy Ákos; Schmidt András; Schmidt Henriett; Serfőző József; Somogyi Bálint; Somogyi Zsolt; Szaák Tibor; Szabó D. Zoltán; Szecsődi György; Szekeres Péter; Szelle Ernő; Széplaki

Morvainé Konyha Dóra; Nagy Ferenc; Nagy Gábor; Nagy Károly; Németh Gergely; Nyemcsok Mihály; Orevecz György; Oroszi Zoltán; Osz Gusztáv; Pál Attila; dr. Palatin Gábor; Pálfi Krisztina; Papp Julianna; Pásti Csaba; Pásztor János Attila; Patonai Zsolt; Pintér Zsolt; Privigyei Csaba; Puskás Gellért; Ravasz László; Sali István; Sándor Krisztián; Sipos Zsuzsa; Sótér Szabolcs; Szabó Béla; Szabó Géza; Szabó Sándor; Szabó Zalan; Szabolics Imre; Szadai Zoltán; Szakál László; Szalczer Bálint; Szegedy István; Székely Árpád; Székely Balázs; Szigeti Endre; Tamás Ágnes; Tél András; Téren Gábor; Terhes Zsolt; Tóth György; Tóth László; Tóth Péter; Tóth Szabolcs; Tóth Zoltán; Ungi Balázs; Vágány Zoltán; Varga Anna; Vértes Imréné; Víg István; Vörösházi Krisztina; Walter Wettstein.

Köszönjük a munkájukat!

Munkánk támogatásáért köszönet illeti az RSPB-t és a Nyíregyházi Főiskolát!

Segítsen Ön is, legyen részese a Mindennapi Madaraink Monitoringjának, a "Természet Szolgálatában"!

Az MMM programról további információk kaphatók a programvezető Nagy Károlytól, az alábbi elérhető-ségeken:

Postacím: 4401 Nyíregyháza 1. Pf. 286.

Tel/fax: 42/443-544 Mobil: 30/9066-285

E-mail: nagykamme@freemail.hu

Web: http://zeus.nyf.hu

Hirdetés

Eladó egy KOWA TS-611 típusú, ferde-betekintésű spotting scope, egy 27x-es széles-látószögű okulárral, és egy NIKON RA-II/a típusú, ferde-betekintésű spotting scope, egy 15-45x-es zoomokulárral, hordtáskával, új állapotban! Mérsáros Csaba csabamadarasz@freemail.hu

Helyreigazítás

Az előző számban megjelent Nemzetközi Madármegfigyelő Napokról szóló cikk szerzője Bajomi Bálin volt.

Előző számunkban az új munkatársak között elfelejtettük megemlíteni Trautmann Tamást, könyvelő-informatikus kollégánkat, mely hibánkért ezúton is elnézést kérünk! Polgári szolgálatosként már korábban is segítette egyesületünk munkáját, de szeptembertől alkalmazottként erősíti csapatunkat.

A Hortobágyi Terepmadarász Találkozóról szóló cikkben a kép nem kőforgatót, hanem csigaforgatót ábrázol.

Madármentőhely a Fővárosi Állat és Növénykertben

Becsei Anna

1997-ben egy új bemutatóhely nyílt az állatkertben, mely az Élet és Halál Ház elnevezést kapta. A kiállítás egyik részében az élet kezdeti szakaszát a születést és a felcseperedést, másik részében az élet körfolyamatának utolsó fázisát a halált figyelhetjük meg, a lebontó szervezetek munkálkodásán keresztül. E kettő között kapott helyet az a mentőmunka, melynek célja, hogy a természetes környezetükben valamilyen oknál fogva bajba jutott és segítőkéss emberek által behozott madarakat meggyógyítsa, felnevelje, s mintegy második lehetőségként visszajuttassa a természetbe. Fontosnak tartottuk, hogy ez a tevékenység, mely eddig a kulisszák mögött, a háttérben zajlott nyilvánosságot kapjon. Így a látogatók bepillanthatnak a mentőmunka mindennapjaiba, szembesülve a problémákkal, amik miatt a madarak ide kerülnek. Sokan itt ismerkednek meg először hazánk madárvilágának egy részével, s ebben az információs táblák is segítenek, rövid leírást adva a bekerült madarokról.

A mentőhelyen kisebb, nagyobb nevelőboxok, kalitkák és röpdék várják a madarakat. Az orvosi szekrényben elsősegélynyújtáshoz szükséges eszközök találhatóak. Számítógép is van, melyben a madarokról felvett adatokat tároljuk. Mentőhelyi szabályzat rendelkezik bekerülésüktől kezdve a védett és nem védett madarak "kezelési módjáról". Amikor a mentőhelyre behoznak egy madarat, akkor egy naplóba beírjuk az átvétel idejét, a behozó nevét és lakcímét, a madár fajnevét, nemét és korát, a meg-

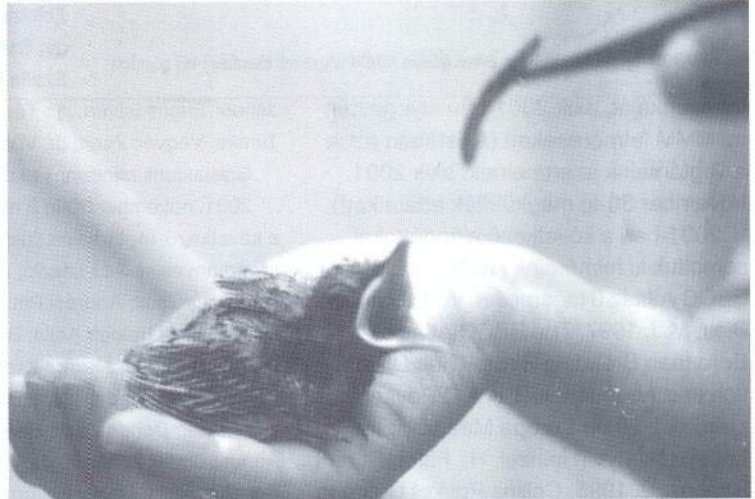
találás körülményeit és általános állapotát. Később ugyanide írjuk a mentési eredményt is.

Az adatok felvétele 1985-ig nyúlik vissza, ekkor lettem ugyanis főápoló a Trópusi Madárházban és fontosnak tartottam feljegyzéseket írni az ott lévő madarokról, így az oda behozott hazai madarokról is. Segítségükkel többek között képet kaptam arról, hogy milyen okok állnak a bekerülések háttérében, s ezekben mely gyakorisággal képviseltetik magukat az egyes fajok, csoportok és korosztályok. A mentőmunka sikerességére is választ kaptam. 13 év adataiból nyert összefüggéseket 1999-ben az MME V. Tudományos Ülésén poszteren mutattam meg. Az azóta eltelt két év mennyiségileg módosított az adatokon. Kiugróan növekedett a behozott madarak faj és egyedszáma, amit a mentőmunka nyilvánossá tétele magyarázhat. (13 év: 87 faj 776 e. - 15 év: 98 faj 1301 e.) 2000 áprilisában a Szegedi Vadasparkban megtartott állatorvosi konferencián 15 év adatainak ragadozó madarakra vonatkoztatott összefüggéseit mutattam meg, ugyancsak poszteren.

A mentőhelyre elősorbán Budapest és vonzáskörzetéből kerülnek be a madarak, reprezentálva annak madárvilágát. Két legnagyobb számban behozott faj a fekete rigó és a vörös vércse. A fekete rigók nagy száma nem csak előfordulási gyakoriságukat tükrözi, hanem a veszélyeztetettség mértékét is. A vörös vércsék magas egyedszáma a városban

fészkelés jó lehetőségére utal, s a mentőhelyre a szárnyukat próbálgató fiatal madarak kerülnek be utcákról, épületudvarokból, többségükben épen.

A mentőmunka csúcsideje a madarak költési idejére esik, s ebből következik, hogy a bekerülők zöme fiatalok.

Ez az időszak elég fárasztó tud lenni számunkra, hiszen sokszor 10-15 fiókat is kell naponta, óránként etetni.

A kormegoszlásból az derül ki, hogy a madarak 74%-a fiatalok és csak 26%-uk öreg. Nagy arányuk a mentőmunka eredményességét a mérleg pozitív oldala felé billenti, mert nagy részük viszonylag épen kerül be és "csak" fel kell nevelni őket.

A bekerülési okok listáján a sérülések vezetnek. Súlyosságukat a pusztulások magas száma is jelzi, s legfőbb elszenvedői a ragadozó madarak. Ha csak emiatt hoznák be a madarakat, akkor a mentési eredményünk siralmas lenne. A meglőtt, áramütött madarak rossz állapotban, sokszor soványan kerülnek be. A szárnytörések többsége ízületben következik be, ami maradandó károsodást jelent, s ebből következik a zártéri tartások magas száma. A kényeszerű elaltatások a madarak egy részénél állapotuk súlyossága, (itt is kiemelkednek az áramütések következtében beálló lábelhalások) a maradandóan károsodottaknál tartási problémák miatt következnek be és ez bizony nem hálás feladat sem az azt végző állatorvosnak, sem a mentőhelyi dolgozónak.

Gyakori, hogy a fővárosban a madarak az épületek üvegfelületeinek, vagy vezetőkeknek ütköznek. A ragadozó madarak (sok karvaly kerül be emiatt) az esetek nagy részében enyhe agyrázkódással megússzák a dolgot. Ilyen eset-

ben a kábult madarat egy nevelőboxba helyezük és üvegfelőli részét letakarjuk, így biztosítva nyugalmát. Ez az állapot hamar rendeződni szokott, s ha a kondíciója jó, akkor még aznap, vagy másnap elengedjük. A város egy nagy csapda is lehet a kóborló, vonuló főleg fiatal madarak számára. Nyár végén, őszszel törpegémeket, erdei szalonkákat és madarakat hoznak be az utcákról, terekről szerencsére többnyire épségben. Ilyenkor vonulási útjuknak megfelelően a városon kívül engedjük el őket.

A fiatal madarak bekerülésének fő oka, hogy a fészket elhagyó önállótlan,

még rosszul repülő, vagy már önálló, de tapasztalatlan egyedeket segítő szándékból megfogják vélt vagy valódi veszélyeztetettség miatt. A városban kevesebb a rejtőzködési lehetőség mint a természetben, s így könnyen szem elé kerülnek. Valódi veszélyeztetettség áll fenn, amikor macskás környezetben, vagy az autók között találják meg a fiatalokat. A macskák igen sikeres ragadozók, ha még élve is sikerül elvenni megtalálóknak a madarakat tőlük, a harapásokból eredő belső vérzéstől többségük a mentőhelyre kerülésük után röviddel elpusztul.

A természetes be-

kerülési okok közül az időjárás viszonyosságai érintik leginkább a madarakat. A nyári, nyárvégi tartós erős lehűlések elsősorban a levegőben vadászó fecskekét és a velük rokon életmódú sarlós-fecskekét veszélyeztetik. A hosszantartó esős, hideg idő eltünteti a levegőben mozgó rovarok nagy részét és az így felépő táplálékhiány, néha bizony megtizedeli fecskeállományunkat. A földre került, legyengült madarakat minél előbb meleg helyre kell vinni és mentőhelyre kerülésükig az állatkereskedésben kapható lisztkukaccal, vagy apró, sovány csirkehúsdarabokkal lehet etetni.

Télen a leghidegebb hónapokban kerül be a legtöbb kiéhezett, lesóványodott madár, legnagyobb számban és

legrosszabb állapotban a danka sirályok. A kiéhezés és lesóványodás (nem csak télen) a táplálék megszerzésének problémájára utal. A mentés eredményességét befolyásolja az éhezés időtartama és a madár testmérete. Ragadozó és nagytestű madarak jobban tűrik az éhezést. Kisebb madarak esetében minden perc fontos, ezért minél hamarabb hozzák be őket a mentőhelyre! Nagyon legyengült madarak esetében először szőlőcukros, vitaminos víz rövid időközönkénti itatásával kíséreljük meg az energiaháztartást rendbehozni.

Egyszer télen egy jégmadár került be pengesoványra lefogyva, nagyon legyengülve. Két napig itattam félóránként (éjszaka óránként) szőlőcukros, vitaminos vízzel, míg annyira rendbejött, hogy elkezdhettem az etetését. Felerősödése után Ócsán engedjük el.

A felnevelt, meggyógyított madarak testméretüktől függően nagy kalitkába, vagy a látogatóktól elzárt külső röpdébe kerülnek. Innét elvadulva és megerősödve kerülnek vissza a természetbe. Gyűrűzésük megoldott, mivel az állatkereskedésben több egyesületi gyűrűző dolgozik. Az eredményes mentéshez hozzátartozik a madarak szakszerű elengedése, s ezt is madarászok végzik.

Mentő munkánk eredményessége bekerülési okonként változó, a munka egészére vonatkoztatva azonban sikeres. A mentett madarak nagyobb része előnyösebb helyzetből kiindulva újra kezdheti életét a természetben.

A madármentés karitatív tevékenység, ezért nem keresi és nem is mérlegeli a mentő munka szükségességét, hanem segít a rászorulókon. A munka mégsem öncélú, mert társadalmi igényt szolgál és adatokkal segíti a madártani kutatást.

Itt szeretném tiszteletemet kifejezni mindazoknak akik-e egész életet igénylő munkával foglalkoznak és azoknak az embereknek, akik fáradságot nem ismerve, költségeiket nem kímélve, ha kell éjszaka is behozzák az elesett madarakat, hogy segíthessünk rajtuk. □

Kímélje a szemét!

Látcső és puskatávcső javítása és műszeres beállítása Magyarországon egyedül:

Hartay János

1146 Budapest,

Thököly út 55.

Tel.: 383-58-17

Félfogadás:

Munkanapokon 14-17 óráig

Madárpusztítások az Egyesült Királyságban

Lovászi Péter

A közelmúltban adta közzé az RSPB, a Királyi Madárvédelmi Egyesület madárpusztítások ellen küzdő csoportja 2000. évi beszámolóját. A hazai illegális madárpusztítási esetek felhívták a magyar közvélemény figyelmét a problémára - összehasonlításként bemutatjuk partnerszervezetünk adatait és néhány konkrét esetet.

790 ismert eset - a jéghegy csúcsa

A BirdLife International brit partnere különálló csoportot működtet az illegális madárpusztításokkal kapcsolatos feladatok megoldására. Az itt dolgozó féltucatnyi munkatárs gyűjti össze az RSPB-nek bejelentett eseteket, segíti a rendőrség munkáját, önállóan is nyomoz és természetesen szemléletformáló tevékenységet is végez a szándékos madárpusztítások megelőzése érdekében. A 2000. évben 790 esetet jelentettek be a madárvédelmi egyesületnek Anglia, Skócia, Wales és Észak-Írország területéről. Ez csak a jéghegy csúcsa - vélik a szakemberek. A 790 eset megoszlása a következő: 186 ragadozó madár vagy bagoly lelövése vagy elpusztítása, 109 mérgezés, 87 tojáskiszedés, 118 illegális madártartás vagy kereskedelem, 15 illegális export vagy import. A tojásrablásnak többek között a következő fészekalak estek áldozatul: 10 gulipán, 10 vándorsólyom, 3 vörös kánya, 4 halászsas, 4 nagy goda, valamint egy-egy északi bűvár, sarki bűvár, kis sólyom, kékes rétihéja, barna rétihéja, rétisas és havasi csóka. Az illegális madártartók közül 61-en ragadozó madarat, 57-en más fajokat, többnyire pintyeket birtokoltak. Mindebből félszáz példányt el is koboztak a hatóságok, 27-et az RSPB aktív közreműködésével. Összesen 420 esetben indult eljárás, 286 esetben el is ítélték a tettest. Két elkövető börtönbüntetést kapott és 22 915 angol font (kb. 9 és fél millió Ft) pénzbüntetést szabott ki a bíróság.

Az első büntetés kékesrétihéja-pusztításért

A kékes rétihéja elpusztítása minden napos eseménynek számít, főként az északi tájak fajdos élőhelyein, ahol ezt a fajt okolják a gyenge fajterítékért. Egy 1998-as országos felmérés 521 pár költését mutatta ki az országban. Angliában mindössze 18 tojót találtak, pedig legalább 216 párnak megfelelő élőhely

van a területen. A kékes rétihéják elpusztítóinak leleplezése rendkívül nehéz, mert távoli és félreeső helyeken költ a faj, így még senkit nem ítélték el a kapcsán. Az RSPB rejtett videokamerák segítségével felvette egy fiatal példány lelövését Észak-Angliában. A tettest a bíróság 2000 angol font pénzbírságra ítélte.

Gyűjtőfelszereléssel a rétisas-fészeknél

Január 25-én szabott ki a bíróság 750-750 font büntetést arra a két férfire, akik 1999. március 30-án egy rétisas-fészek közelében tűntek fel. A közelben legeltető juhász hívta ki a rendőrséget és az RSPB-t. Mindkét szervezet munkatársai azonnal a helyszínre siettek. A két férfi autójában térképeket, műholdas helyzetmeghatározót, teleszkópos tükröt, látcsöveket, drótvágót, mászófelszerelést találtak. A közeli erdőben később elrejtett mászóvasat és kamerát fedeztek fel a nyomozók. Bár a fészekhez még nem másztak fel, s csak a zavarást lehetett bizonyítani (a fészek kirablásának tervét nem), a tettesek elismerték bűnösségüket. A büntetés megállapításánál a hatóság képviselője tekintettel volt az elkövetők anyagi helyzetére, s ezért nem szabta ki az eset súlyossága alapján adható teljes büntetést. Egyikük végül így sem fizette ki a pénzbüntetést, hanem más ügy miatt kiszabott börtönbüntetését hosszabbította meg 28 nappal.

Madárbefogások Cipruson

Az RSPB nyomozói Cipruson is tettek látogatást. A hazai és a ciprusi sajtó hírvérese közepette próbálták felmérni a vonuló madarak helyzetét. A tapasztaltak elkeserítőek: az egyébként megfelelő jogszabályok betartása a gyakorlatban nem működik, évente mintegy 20 millió vonuló madár esik áldozatul az egyre terjedő madárfogyasztás kiszolgálására. A fő célpont korábban a barát-poszáta volt, de mára a lépezés mellett elterjedő hálózások során szinte minden kisebb testű madárfaj áldozat lett. A befogott madarakat válogatás nélkül megölik és mintegy 600 forintnak megfelelő összegért árulják őket éttermekben és piacokon. Az angol madárvédők felkeresték a helyi hatóságokat a problémák orvoslására. Még az ország EU-csatlakozásának felfüggesztését is kezdeményezték, hogy rendeződjen az áldatlan helyzet.

A szándékos madárpusztítások ellen az Egyesült Királyságban kiterjedt, jól képzett hálózat küzd. A legtöbb rendőr-

kapitányságon van a témáért felelős beosztott. A 676 természetvédelmi ügyekkel foglalkozó rendőrből 17 kizárólag e témakörben dolgozik.

Magyarországon a Vám- és Pénzügyőrség munkatársai rendkívül sikeresek az illegális madárszállítmányok felderítésében, sajnos a rendőrség ritkábban hallat magáról természetvédelmi jogsértések felderítése kapcsán. Valószínűleg több oka is van ennek: kevésbé fontosnak gondolják a természetvédelmi károkozást az emberek, de sokszor a szakmai ismeretek is hiányoznak a megfelelő állomány és felszerelés mellett. Reméljük változás lesz e téren.

BirdLife-hírek

2001-es World Bird Festival megnyitása

2001. október 6-7-i hétvégén, La Pedrera-ban, Spanyolországban nyílt meg a BirdLife első Világ Madár Fesztiválja (World Bird Festival) a "Madarak lphetése" témakörben.

Az egyhónapos Fesztivál során több, mint 1200 esemény került megrendezésre világszerte, 88 országban, több, mint 175 szervezet részvételével. Októberben a 7. Nemzetközi Madármegfigyelőnapra is sor került. Másik fontos esemény volt a Fontos afrikai madárelőhelyek (Important Bird Areas in Africa) című könyv bemutatója Dél-Afrikában, egy nemzetközi madarász-film-fesztivál Franciaországban, egy nemzetközi fotó-verseny valamint események sora Taiwan-ban. További információk a www.worldbirdfestival.com internet címen érhetők el.

Turizmus fenyegeti az Északi tarvarjú kolóniát

A BirdLife képviselői Marokkóba látogattak, hogy kormányképviselőkkel tárgyaljanak a tervezett Club Med központ építésével kapcsolatban, mely súlyosan veszélyeztetheti az utolsó Északi tarvarjú kolóniát a világon. A tárgyaláson a spanyol (SEO), francia (LPO), angol (RSPB) BirdLife valamint a marokkói utazási minisztérium, Eaux et Forêts, Club Med és Group Alliances (Club Med területi ügynökei) képviselői voltak jelen.

Marokkói hivatalos politika szeretné növelni és fejleszteni a turizmust, mintegy 3000 ágyas fejlesztést tervezve a tarvarjak táplálkozó helyére. A résztvevők megállapodtak a fejlesztés teljes környezeti hatástanulmányának (EIA) elkészítésében.

Sikeres Brazil program

A brazil kormány bejelentette egy új Ökológiai Állomás felállítását 2001 májusban, az Alagoas állambeli Murici-ban. Ez egy nagyon fontos előrelépés a természetvédelem számára ezen a létfontosságú területen (két Végveszélyeztetett madárfaj csak itt található meg). Az új Állomás 6166 hektáron terül el és magába foglalja a Murici-ben fennmaradt erdők nagy részét. A bejelentés Jacqueline Goerck, a brazil BirdLife Országos Program vezetőjének kemény munkájának gyümölcse, mely hivatalosan 14 hónapja tart.

Tanzán BirdLife a jelölt a Ramsari Szerződés végrehajtásának nemzeti koordinálására

A tanzániai kormány nemrégiben jelölte meg a tanzán BirdLife (WCST) szervezetét, mint a Ramsari Szerződés végrehajtásának koordinálásáért felelős szerv. Tanzánia 200 augusztusában csatlakozott a Szerződéshez, a "nemzeti értékek és turizmus minisztériuma" égisze alatt. Ez egy újabb jó példa a BirdLife Partnership környezetvédelem terén kifejtett szakértői munkájának korányszintű elismerésére.

Halpern Bálint

Egy halfej története

- *Avagy az erősebb madár eszik -*

Mészáros Csaba

A köd, halála a madarásznak. Emiatt két hete nem markoltam a távcsöveimet, így türelmetlenül vártam az idő javulását. Hiányzott már a csillogó víztükör látványa, és az asszony ilyenkor megszokott epés megjegyzése: - Már megint mész?

December 8.-ára ködmentes, fagyos reggelre ébredtünk. Mire kiértem a területre, még a nap is kisütött, bár ez legkevésbé sem segített azon, hogy a jégeraló kis híján az ülepemre ne fagyjon. Végre Aigner igazat mondott, ezért büszke is voltam rá, hogy egy országban szívhatom vele a levegőt.

A feleségem szíves biztatásától felbuzdulva, elindultam a szegedi Fehértóra. A terület zavartalansága, és a kiváló fényviszonyok ellenére, igen szegényes volt a felhozatal. Kényelmes tempóban érkeztem a Fehértó I. sz. halastavának nád-szegélyéhez, ahonnan leszámoltam, majd adminisztráltam a látott fajokat. A nagyrészt fagyott víztükör szélén egy HALFEJET vettem észre. A HALFEJ, a tőle megszokott üres tekintettel szemlélte a fagyos világot, feltéve, hogy volt mivel. Valószínűleg azon tűnődött, hogyha lett

volna választási lehetősége, a halálával kapcsolatban, annak melyik formáját választotta volna. Ezt a jelenlegit? Test nélkül megalázottan feküdni a jég szélén, vagy halként rotyogni egy bográcsban? Hamarosan egy izgatott szarka jelent meg a fej mellett, aki örömet nem palástolva, hangos cserregésbe kezdett. Még mielőtt hozzáfoghatott volna a falatozásához, két dolmányos varjú tűnt elő a semiből, lelohasztva a szarka étvágyát. Kihasznlván létszámbeéli fölányüket, elzavarták a hosszúfarkút. Valószínűleg testvérek lehettek, mert ahelyett, hogy a halfejnek, inkább egymásnak estek. Néhány perces intenzív dulakodás után, egy rétihéja szállt a fejre, a varjak legnagyobb fölháborodására. A korábbi inzultust elfeledve, együttes erővel próbálták elzavarni a rétihéját, természetesen eredménytelenül. Izgatottan ugráltak körbe-körbe, és igen-igen méltatlankodtak. A rétihéja közömbösen szemlélte a károgó párost, de az ő öröme is tiszavirág életűvé vált, mert egy fiatal réti sas jelent meg mellette. Ijedten röppent fel, rémületét egy látványosan hosszú sercintéssel támasztotta alá. Az elkedvetlenedett varjak tisztos távolságból, lógó csőrrel figyelték a számukra kedvezőtlenül alakult eseményeket. A fiatal réti sas mohón kitépett egy falatot a fejből, de a falat valahol a gége és a gyomra között tarthatott, mikor valahonnan előkeveredett egy öreg réti sas. A fehér farkú kényelmesen odasétált mellé, majd valamit súgott a fülébe, melynek hatására fajtársa kettőt arrébb sasszézott, és komótosan elkezdte csörtővét vakarászni. Feltehetően a korán véget ért ebédidő miatt bosszankodhatott.

Nehéz elképzelni, hogy ez alatt, mi játszódhatott le a dolmányosok fejében. Talán arra gondoltak, hogy inkább papagájnak kellett volna születni, és egy meleg kalitkában kölest csemegézni, vagy talán arra, hogy ez lehet a büntetés a nyáron kifosztott fészkekért. Lényeg az, hogy a HALFEJ problémája megoldódott, a varjak meg éhen maradtak. Haza indultam én is, mert felettébb megéheztem. Nyugodtan ültem asztalhoz, engem nem zavarhat el senki a tányér mellől, hisz én vagyok a csúcsragadozó. Esetleg az asszony, ha csámcsogok! □

Üvegfalaink

Tóth László

Egy érdekes, de ugyanakkor szomorú esetről szeretnék írni levelemben. Bizonyára már sokan tapasztaltak hasonlót, de azt hiszem, meg kell osztanom másokkal is.

Kelet-nyugati tájolású társasházban harmadik emeleti lakásunknak is van keleti és nyugati ablaka, amely így azt eredményezi, hogy ha valaki benéz az egyik oldalon, a másikon kilát, mivel függöny nincs, a relaxa pedig nappal fel van húzva. Így történhetett, hogy egy balkáni gerle pár, - amiből nagyon sok van városunkban - úgy gondolta nem kerül akkorát, inkább átrepül az "alagúton". Amikor az eset történt, ugyan nem voltunk ott, de az ablakon lévő lenyomat tanúskodik a történetéről. A mellékelt fényképen fényképen az erősebb, jobban kivehető madár lenyomata látható. Valószínűleg a másik kicsit mögötte repülhetett. Szerencse a szerencsétlenségben, hogy csak megkábúlhattak, nem pusztultak el, mivel nem találtuk meg őket.

Pár hónappal ezelőtt munkahelyem mellett újonnan telepített teljesen üveg buszmegállóban találtam frissen elpusztult énekes rigót. Ő nem volt ilyen szerencsés. Bár sok mindent nem tudunk tenni, de a nagy üvegfelületeken, ahol tudjuk, valamivel fedjük el a szabad átlátást a jóhiszemű madarak előtt, és így talán megmentjük néhány szárnyas életét! □

Tábor

Az MME Baranya-megyei Csoportja március 3 és április 28 között tavaszi madárgyűrző tábor szervez a sumonyi halastavaknál, heti turnusokban. A részvétel ingyenes, ellátásról mindenki maga gondoskodik. A részletekről a csoport 72/312-227-es telefonszámán lehet érdeklődni, Bank László tábor szervezőnél.

Elismerés

Kállay György, egyesületünk elnöke dec. 4-én díszoklevelet adott Balogh Zsolt fő-törzsörmesternek, Molnár Gábor törzsörmesternek, és az udvari határátkelő kollektívájának, melyet Turcsányi Zoltán parancsnok vett át. Az ünnepségen Fidlóczky József az MME ügyvezető igazgatója az MME tagsága nevében, és a BirdLife európai elnökeként méltatta a pénzügyőrök hatékony munkáját: azt, hogy sikerült lefoglalniuk az eddigi legnagyobb hazai madármészárlás bizonyítékait. A közel 12000 fagyasztott madártetem beazonosítása és az elejtés módjának megállapítása igen nehéz volt - mondta az ünnepségen Dr. Rodics Katalin a Természetvédelmi Hivatal (TvH) tanácsosa, majd hozzátette: korábban sokkal nagyobb arányú madárirítás folyt hazánkban, és az, hogy most többet halunk erről, a Vám,- és Pénzügyőrség egyre eredményesebb munkájának köszönhető. A VPOP iskoláiban pár éve már madárismeretet is tanítanak a TvH szakmai segítségével.

- Egyes régiók képviselői mutatták be eredményeiket. (Baranya megyei és a Nógrád megyei csoport irodájának működése, Tüske erdei iskola, Jász-Nagykun-Szolnok megyei Csup.-egy működő régiós tevékenység, Pro Vértes Természetvédelmi Közalapítvány, közreműködés az FvM vidékfejlesztési programjában.)
- A TT néhány program áttekintésével folytatódott; EU csatlakozási program, IBA program, SPA program, MMM program, francia együttműködés, IUCN és Eurosite
- Fontos téma volt az MME és az állami természetvédelem jövőbeni együttműködésnek kérdése.
- Megbeszélésre került a közalapítványok és az MME kapcsolata.

- adataihoz,
- 2.) segítsen összehangolni a partnerek munkáját,
 - 3.) felkészítse az IBA koordinátorokat az IBA adatbázis kezelésére,
 - 4.) fejlessze a partnerek pályázati képességét,
 - 5.) újraválassza az Európai Bizottság tagjait.

Sikeres képzésen vettek részt az IBA koordinátorok az IBA adatbázis használatának elsajátítására. Fontos kérdés volt az MMM program, ahol mi élenjárnunk. Hamarosan indul az európai méretekben történő kiterjesztése. Szó esett a BirdLife által elkészített, illetve az elkészítés alatt álló fajvédelmi tervekről. Ez utóbbi közül számunkra a rétisas érdekes. Hosszas előkészítés után végre megszületett az Erdészeti Munkacsoport és az Európai Erdészeti Programvezető feladatterve, indulhat a munkacsoport szervezése. A Mezőgazdasági Munkacsoport nagyon jó eredményeket ért el az EU-s mezőgazdasági helyzet elemzésében és a lobbyzásban. Most ismét egy nagyon fontos szakasz következik a Közös Agrárpolitika módosítása érdekében, ami nekünk is sorsdöntő és ezért fontos, hogy megerősítsük ezen a területen a munkánkat és együttműködésünket a munkacsoporttal. Az Adathozzáférés Szabályzatát is megvitatják a partnerek és néhány módosítási javaslatot készítettek a Világtanács részére, amely az egyes régiók észrevételeinek figyelembevételével fogja azt végleges formájába önteni. Sor került a hagyományos Partner Kiállításra és Vásárra, ahol a partnerek bemutatták illetve árulták kiadványaikat.

Az újraválasztott Európai Bizottság:
 elnök: Fidlóczky József
 tagok: Johanna Winkelman - Vogelbecherming (Hollandia)
 Alistair Gammell - RSPB (Anglia)
 Alison Duncan - LPO (Fro.)
 Costas Papanconstantinou - HOS (Görögö.)
 Jan Ejlsted - DOF (Dánia)
 Petr Vorisek - CSO (Cseh Köztársaság)

Támogatásszervezés eddigi eredményei

A támogatásszervezőink tízezer levelet küldtek ki cégekhez. A levélben egyesületünk programjainak támogatására kérjük őket.

Tárgyalásokat folytattunk a Cornexi Rt.-vel. A vállalat feltehetően hosszú távú együttműködésre is kész az MME-vel.

Együttműködési megállapodást írtunk alá az OTTO csomagküldő céggel. A jövő évi, 250 000 példányban megjelenő katalógusukban olvasható lesz 1%-os hirdetésünk.

Információink szerint a MOL Rt. illetékes bizottsága 4 millió forintos támogatást szavazott meg az egyesület részére gólyavédelemre. A támogatás azonban még nem érkezett meg.

BirdLife Európai Partner értekezlet - Gibraltár (2001. szept. 15-19.)

Az értekezlet célja az volt, hogy:
 1.) 2 év után áttekintse a középtávú munkaterv végrehajtását és az aktuális kérdéseket, ill. ezeket megvitatva segítséget adjon az elkövetkező két év fel-

2001. november 30 és december 2.-a között tartottuk a Tanácsadó Testületi Ülésünket, ahol az alábbi témák kerültek megvitatásra.

- Megnéztük és megvitatuk a részleges arculatváltást szolgáló grafikai terveket, s ehhez kapcsolódóan áttekintettük hol tart a támogatásszervezés, mik a célok, lehetőségek?
- Szó volt a készülő honlapról, mely első formájában azóta már elérhető a www.mme.hu webtérképének bemutatása,
- Szó volt a pénzügyi helyzetről.
- Fontos téma volt az elnökségi tagság kinevelésnek kérdése, valamint az MME képviseletének hatékonyabbá tétele.

Csipogó

- hol volt, hol nem volt avagy
megújul a Csipogó rovat

Üdvözlünk

Ifjú Természet szerető Barátunk!

Egyesületünk már a megalakulás idején fontosnak tartotta a fiatalokkal történő foglalkozást. Napjainkban ennek egyik "színtere" a Madártávlat. Az utóbbi időben sajnos szétszórta, rendszertelenül jelentek meg az ifjú korosztálynak szóló cikkek, ezért most ismét újtárá indítjuk a Csipogó rovatot.

Külön csoportba kötjük a 10-16 éves korosztálynak szóló cikkeket, pályázatokat, feladatokat. (Azért titokban azt reméljük, hogy felnőttek is olvassák majd ezeket az oldalakat.)

Természetesen továbbra is várjuk írásaitokat, rajzaitokat, fotóitokat, de szívesen közlünk táborokat, szakköröket, rendezvényeket bemutató cikkeket is.

Madárbaráti üdvözlettel,
a Szerkesztőség

Figyelem!

Az ebben a rovatban kiírt pályázatok
beküldési határideje:
2002. március 31.

Sikeres volt az "Iskolaudvar" pályázat

A 2001. szeptember-októberi számban ISKOLAUDVAR címmel meghirdettünk egy pályázatot. Azt kértük tőletek, hogy

- fogalmazzátok meg, szerintetek mennyire alkalmas az iskolák kertje a madarak számára,
- készítsetek egy rajzot az iskolaudvarról,
- írjátok egy listát a megfigyelt madarokról, és
- írjátok meg, hogyan változtatnátok át a kertet madárparadicsommá.

Úgy tűnik, sikerült felkeltenünk az érdeklődésedeteket, mert nagyon sok pályázat érkezett. Írásaitokból kiderül, hogy a legtöbb iskolaudvart át lehetne alakítani "madárparadicsommá", de ehhez bizony még sok munka kell. Szerencsére ötletekben sem volt hiány. Az etető,- és odúkihelyezés mellett "egyedi" tervek is születtek: van aki a betonfalat szeretné befuttatni kúszónövényekkel, más pedig napraforgót ültetne a gyakorlati kertbe.

Sokan írtatok a megfigyelt madarokról is, így többek között megtudtuk, hogy:

» a fekete rigó nagyon családszerető, és bolondul a földgilisztaért,

Sziasztok!

Ha nem látnátok, én egy szajkó vagyok. Gondoltam, segítem a Madarász sulit, kicsit felrázom itt a dolgokat. Szóval, számíthattok rám!

A nevem... Hm. Nincs nevem. Legalábbis eddig még nincs, de ezen könnyen segíthetünk.

Adjatok Ti nekem nevet! Megígérem, hogy a legötletesebb név kitalálóját jutalmat kap!

Az ötleteket az alábbi címre küldjétek:
1121 MME, Költő u. 21.

Ugyan név nélkül, de azért most bemutatam magam.

Szóval, szajkó vagyok. Véleményem szerint a szajkók a legszebb madarak közé tartoznak és ezek közül is kiemelkedek. Szépségünkkel csak a szerénységünk vetekedhet (Nem állhatom meg, hogy közbe ne szóljak, a szajkó nem mondható csúnya madárnak, de az biztos, hogy sokkal színompásabb madárfajaink is vannak. Az is teljesen biztos, hogy nem éppen egy csendes madár, hangos kiáltással riaszt az erdőben, ha valamilyen veszélyt észlel. - a szerk.) Okos is vagyok (Ez viszont igaz - a szerk.), semmi nem kerül el a figyelmemet, igen élelmes madárnak tartanak. Annak ellenére, hogy nem vagyok védett madár, ne féljétek, tudok magamra vigyázni.

Mivel mindenre odafigyelek, ezért sok mindenről nektek is be tudok majd számolni. Bizhattok bennem!

Üdvözöl Barátotok!

Na, ki is?

» a füstifecske pedig a legbarátságosabb védett madár, olyan elegáns, mint egy karmester, ráadásul az angol terem feletti eresz alá fészkel."

Valószínűleg meg terveitek!

További munkátokat segítheti Schmidt Egon: Madárvédelem a ház körül című könyve. Egy kis gyakorlással hangjukról is megtanulhatjátok felismerni a leggyakoribb madarak hangját. Egyesületünknel az előbb említett könyvön kívül több kazetta, CD és CD-Rom is megvásárolható, melyekkel bővíthetitek tudásotokat.

Rögtön mondom is egy érdekes hírt, amit a könyvtárban csipegettem fel:

Tudtad-e?

A madártani egyesületek a legnagyobb természetvédelmi szervezetek közé tartoznak minden országban. Különösen igaz ez Nagy-Britanniában, ahol ma már közel egymillió tagja van a Királyi Madárvédelmi Egyesületnek.

A szigetországban komoly hagyományai vannak a madárvédelemnek. Az alábbi példa jól érzékelteti ezt:

Edward Jenner 1749-ben született. Orvosként ő dolgozta ki a védőoltás alapját. Amikor az új oltási módszerrel kapcsolatos eredményét ismertette, sok akadályba ütközött. Ugyanakkor elnyerte a Royal Society tagságot - na miért? A kakukk fészek-parazitizmusával foglalkozó munkájáért (amelyet amatőr madarászként vizsgált). A fekete himlő elleni védőoltásról szóló értekezését a Royal Society viszont nem fogadta el.

Később a védőoltás sikere természetesen meghozta Jennernek az elismerést, azonban élete utolsó éveiben viszatért a madarakhoz: utolsó írása halála évében jelent meg, a madarak vonulásával foglalkozott.

Bagoly ajándékba?

A Harry Potter könyvek és a film kapcsán úgy tűnik, hogy egyre gyakrabban kell a szülőknek a pénztárcájukhoz nyúlni. Talán nincs olyan szereplője a könyvnek, amely ne jelenne meg az azt olvasó gyerekek kívánságlistáján.

Nem kerülhette el ezt a sorsot Hedvig, a hírvívő bagoly sem. Olyan híreket is hallani, hogy Észak-Amerikában egyeseken élő baglyot kérnek maguknak a lelkes fiatal olvasók. Sőt, ez az igény mintha

már Magyarországon is jelentkezne.

A történetben több bagolyfaj szerepel, többek között gyöngybagoly és hóbagoly is. Harry Potter madara egy hóbagoly. Magyarországon a gyöngybagoly él, a hóbagoly időszakos és ritka téli vendég.

Bármilyen bagolyról is legyen szó azonban, fontos, hogy tudjuk, hogy minden bagolyfaj védett hazánkban, fogva tartásuk engedélyhez kötött. Nem jelenti ez azonban azt, hogy bárki kaphat engedélyt, ha baglyot kíván otthon tartani. Ál-

latkertek, vadaskertek, vagy sérült, beteg példányok gyógyítói, kutatók kaphatnak például erre engedélyt; aki kedvtelésből kíván madarat tartani, azzal a törvény nem tesz kivételt.

Nem érdemes tehát minden áron baglyot beszerezni ajándékba, hiszen ez komoly büntetést vonhat maga után (nem is beszélve arról, hogy mi nem ártani, hanem segíteni szeretnénk a madaraknak). Tartásuk veszélyes is lehet. Egyrészt szakértelem szükséges hozzá, ennek hiányában a bagoly hamar elpusztul, másrészt pl. a szobában tartva különböző balesetek forrása is lehet. A riadt bagoly, ha megmarkolja kis gondozója kezét, könnyen belemélyeszheti karmait. Egy nagyobb bagolyfaj (pl. a hóbagoly az egyik legnagyobb Európában), akár egy gyerek csuklóját is eltörheti szorításával.

Ráadásul a baglyok nem is tartoznak a házi kedvencek közé. Naphosszat gubbasztanak egy sarokban és emésztenek. A mitológiai baglyokkal, vagy éppen a rajzfilmek szereplőivel ellentétben nem éppen értelmes madarak; a varjufélék (szajkó, vetési varjú) sokkal eszebbek náluk.

A bagoly tehát nem a lakásba való.

Míg ott számos gond, probléma forrása lehet, addig a természetben egy érdekes, rejtett életmódot folytató élőlény.

A gyöngybagoly például a mezőgazdasági területek madara, leginkább kis emlősökkel táplálkozik. Fészkelőhelyéül szinte minden esetben egy háborítatlan padlást vagy tornyot választ.

Hazai állománya 1500-2000 pár. Hazánkban, de Európa nagy részén is csökken az állománya, amely többek között élőhelyeinek beszűkülésével, urbanizációs hatásokkal, a fészkelőhelyéül szolgáló építmények lezárásával hozható összefüggésbe.

Sajnos, napjainkban is előfordul, hogy az odúból kiszednek, és háznál nevel-

nek baglyokat. Ezeknek a szerencsétlen példányoknak a többsége a hozzáértés hiánya miatt aztán legyengült, szármalmas állapotban kerül a természetvédők-höz; és rendszerint el is pusztulnak.

Ezek után mit tegyen az, aki szereti a baglyokat? Egy plüss játék kiváló ajándék a számára, aki ennél is többet akar, az vegyen részt az egyesület gyakorlati madárvédelmi programjaiban!

Nyomozzunk!

Gondoltál már valaha arra, hogy detektív legyél, mint Sherlock Holmes vagy Ace Ventura?

Környezetünkben jóval több állat él, mint amennyi a szemünk elé kerül. Ha nyitott szemmel jársz a természetben, akkor sok árulkodó jelet találhatsz. Elhullott madártoll, üres csigaház, megrá-gott toboz, megannyi nyom, ami segíthet neked abban, hogy kitaláld, milyen állatok élnek a környéken.

Télvíz idején a hótakaró nyitott könyvként őrzi meg az állatnyomokat, érdemes rövidebb-hosszabb sétákat tenni a friss hóban. Meglátod, milyen sok állat mozog például éjszakánként az erdőben és a mezon.

A "nyomokból" egyébként remek gyűjteményt lehet összeállítani. Próbáld meg Te is! Rajzold, fényképezd le őket!

Szerinted melyik állat, melyik nyomot hagyta maga után? Az összetartozó betűket és számokat állítsd párba, a megoldást pedig küldd be az alábbi címre:

1121 Budapest, Költő u. 21.

A borítékra írd rá: Nyomozzunk!

A helyes megfejtők között madártollakat sorsolunk ki.

A - Őz

B - Mezei nyúl

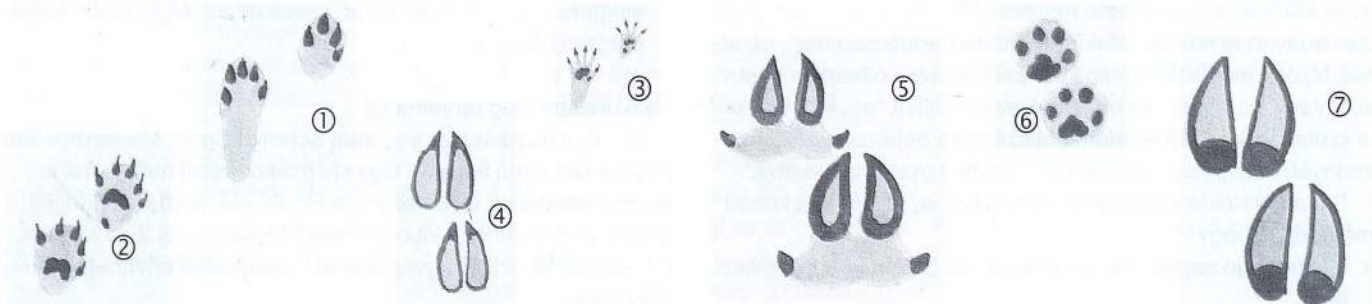
C - Mókus

D - Vadmacska

E - Vaddisznó

F - Gímszarvas

G - Nyuszt

Kedves Madárvédő Barátunk!

Nagy-nagy örömmel tapasztaltuk az elmúlt években, hogy a személyi jövedelemadó 1%-ából adható támogatás mértéke folyamatosan növekszik egyesületünknel. Tisztában vagyunk azzal, hogy ezt a támogatást elsősorban tagjainknak köszönhetjük.

Kérjük, támogassa továbbra is a madárvédelem ügyét, ajánlja fel támogatását egyesületünk javára!

Az újságban mellékelve megtalálja a rendelkezési nyilatkozatot, amelyet az adóbevallása során kell leadnia.

A rendelkezési nyilatkozat egy példányát be kell helyezni egy szabvány méretű borítékba. A borítékra rá kell írni a felajánló nevét, lakcímét, adóazonosító jelét (nem a személyi számat!) A lezárt borítékot el kell helyezni az adóbevallási csomagban.

Amennyiben adóbevallását munkáltatója intézi, akkor a rendelkező nyilatkozatot tartalmazó borítékot hátul, a boríték lezárásánál, a ragasztott felületre átnyúlóan a felajánlónak saját kezűleg alá kell írnia. Ezután a munkáltatónak át kell adnia. A munkáltató kísérelőjegyzéket készít, amely tartalmazza a rendelkező nyilatkozatot tevő személyek nevét, adóazonosító jelét és a boríték átadását igazoló aláírást. A munkáltató a boríték átvételéről elismervényt kell, hogy adjon. Kérjük, győződjön meg arról, hogy a munkáltató ezt megtette!

Amennyiben elveszíti, vagy a melléletek közül hiányzik a rendelkezési nyilatkozat, akkor Ön is kitölthet egyet. Ebben az esetben rá kell írnia a kedvezményezett nevét, jelen esetben a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesületet, valamint a kedvezményezett adószámát: **19001243-2-43**.

Egyes felmérések szerint nagyon sokan még nem élnek ezzel a lehetőséggel, ezért kérjük, hogy említse meg ismerőseinek, barátainak, munkatársainak egyesületünket, madárvédelmi tevékenységünket. Kérje meg őket, hogy amennyiben egyetértene céljainkkal, akkor támogassák munkánkat. Erre a célra a rendelkezési nyilatkozat fennmaradó példányait, vagy a további, fénymásolt példányokat (a nyilatkozat fénymásolható) is felhasználhatja.

Amennyiben Ön nem adózó (pl. nyugdíjas, diák), akkor kérjük, hogy a rendelkezési nyilatkozatot adja oda családtagjainak!

Ez a támogatás nekünk nagyon sokat jelent, hiszen minél nagyobb támogatás-

Mit nyújt Önnek a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület?

A tagsági díj befizetése után Ön egy levelet kap, amely tartalmazza

- a tagsági igazolványát,
- egy ismertetőt a szervezet felépítéséről,
- a látogatásra kijelölt, MME érdekeltségű területek listáját,
- az MME kiadványainak listáját,
- a Madártávlat c. folyóirat legutóbbi számát,
- egy képeslapot,
- a Madarak és madarászok c. kiadványt,
- 14 éven aluli tagjaink kézhez kapják a Madarász Suli ismertetőjét (családi tagság esetén is).

A továbbiakban:

- Kézhez kapja a Madártávlat c. folyóiratot.
- Részt vehet az egyesület rendezvényein.
- Táborainkban, madárvartáinkban megismerkedhet a madár- és természetvédelem kérdéseivel.
- Kedvezményesen hozzájuthat az MME saját kiadású könyveihez, plakátjaihoz, egyéb kiadványaihoz.
- Hozzájuthat magyar és idegen nyelvű szakirodalomhoz.
- Kiterjedt tagságunknak köszönhetően lehetősége nyílik arra, hogy kapcsolatot teremtsen hasonló gondolkozású emberekkel.
- Lehetőséget kap arra, hogy ismereteit a madarokról kibővítsen, elmélyítse.
- Kedvezményesen látogathatja az MME-érdekeltségű területeket.
- Az Interneten való jelenlétünknek köszönhetően részt vehet egy madarász levelezőlistán.
- A családi tagságot választó tagok között minden év végén ajándékokat sorsolunk ki.
- 14 éven aluli tagjaink részt vehetnek a Madarász Suli programjaiban.

hoz jutunk ily módon, egyre kevésbé leszünk kiszolgáltatva, más, egyre bizonytalanodó forrásoknak (a Központi Környezetvédelmi Alap Célelőirányzat 2001. évre szóló támogatásait például csak decemberben kezdték átutalni).

Hogyan tud még segíteni?

Az újsághoz mellékelte szórólapot lemásolhatja, másoknak átadhatja, munkahelyén kihelyezheti.

Amennyiben ismer könyvelőt, akkor kérje meg őt is, hogy ajánlja ügyfeleinek az egyesület ily módon történő támogatását.

A cég vagy vállalat, amelynél Ön dolgozik, úgy is támogathatja az egyesületet, ha lehetőséget biztosít, hogy az 1%-kal kapcsolatos teendőket megismerteti a dolgozókkal, figyelmükbe ajánlja egyesületünk természetvédelmi tevékenységét.

Köszönjük

Felhívás!

Egyesületünknel kialakításra kerül egy fotóarchívum, ezért kérjük tagtársainkat, hogy amennyiben lehetőségük van rá, akkor fotókkal járuljanak hozzá az archívum kialakításához! Diát és papírképet egyaránt várunk. Felajánlásukat akkor is örömmel fogadjuk, ha digitalizálás után visszakérlik felvételeiket. Az így kapott fotókat az MME kiadványaiban, honlapján, szemléletformáló programjaiban a szerző nevének feltüntetésével használja.

Miről várunk többek között felvételeket?

Madarak, emlősök, nappali lepkék, két-élűek, hüllők, élőhelyek, területek, természetkárosító tevékenységek (égetés, lecsapolás stb.), természetvédelmi akciók (odúkirakás, fészkelő sziget építés stb.), az egyesületi élet bemutatása a kezdetektől, tájhasználat napjainkban és régen.

Ingyenesen hívható zöld szám:

80/203-796

Belépési adatlap

Felismerve a természetvédelmi törekvések fontosságát, valamint megismerve az MME célkitűzéseit, támogatni kívánom az egyesület munkáját.

Kérem felvételemet az MME tagjainak sorába!

Név:

Lakcím:

Születési dátum: Tel.:

Minimális tagdíj:

tanuló, nyugdíjas	900 Ft/év
adófizető	1600 Ft/év
családi tagság	2000 Ft/év
pártoló tag	3200 Ft/év
támogató szervezet	5000 Ft/év

A családi tagságot választó családok között év végén 5 db társasjátékot sorsolunk ki.

Családi tagok:

Név: Szül. dátum:

.....

.....

.....

A tagdíjat a mellékelt csekken befizetem.

A tagdíj befizetéséhez csekket kérek.

A választott tagdíjat betétszámlámról az MME 11712004-20011215 számlájára átutalom.

Szeretném ismerőseimhez, barátaimhoz is eljuttatni az MME szórólapját, kérem részemre darabot postázzanak!

.....

dátum aláírás

Kérjük, hogy a kitöltött szelvényt az

MME 1121 Budapest, Költő u. 21. címre küldje vissza!

A családi tagság - előnyös választás

Két újabb Schmidt Egon könyvvel gazdagodott madarász-irodalmunk.

Az Anno Kiadó gondozásában megjelent "Csodálatos madárvilág" című könyvnek a szerző a Légből kapott történetek alcímet adta, s itt a "légbőlkapott" kitétel nem arra utal, hogy kitalált történeteket olvasunk, hanem megtapasztalt eseteket, melyek a levegő csodálatos teremtményeiről a madarokról szólnak. Ráadásul olyan történeteket, melyeknek meglátásához Schmidt Egon értő szeme és kitűnő tolla kell.

A másik könyv, melyet a Mezőgazdasági Kiadó jelentetett meg gyakorlatibb témával foglalkozik, a madárvédelemmel. A Védjük madarainkat című könyv, melyet Budai Tibor grafikai és néhány kitűnő természetfotósunk fényképei gazdagítanak, a gyakorlati madárvédelem fontosságáról, mikéntjéről szól, de ötleteket ad arra vonatkozóan is, hogyan csálhatjuk kertünkbe a madarakat, mit tehetünk az erdőn védelmükért.

péta

Megjelent Petényi Salamon Jánosról a Magyar tudományos madártan megalapítójáról egy kiváló kis könyv Mészáros Ferenc összeállításában. A címe: Petényi S. János emlékezete

Beszerezhető a Természettudományi Múzeumban (Budapest, Baross u. 13.).

Felhívás

A WWF Magyarország 2002 tavaszán indítja el mocsáriteknős-védelmi programját, amelyhez partnereket keres. A program célja, hogy segítsük a hazai állomány fennmaradását. Elsőként a magyarországi mo-

csári teknős élőhelyeket szeretnénk feltérképezni, így a fajra, élőhelyére és a faj előfordulására vonatkozó kérdéseket tartalmazó adatlapot küldünk ki a jelentkezőknek, amelyet terepi megfigyelések alapján kell majd kitölteni és visszaküldeni. Az adatlapokat márciusban küldjük szét, és a hó végére szervezzük az első találkozót (a találkozón résztvevőknek az útiköltséget megtérítjük), amelyen a résztvevők segítséget kapnak a mocsári teknős hosszú távú megfigyeléséhez, az adatlap kitöltéséhez. Az ország minden részéről várjuk a leendő résztvevőket. A mocsári teknős védelmi program találkozója után közvetlenül, az MME Kételtű és Hüllővédelmi Szakosztályának éves közgyűlését is megtartanánk. Az érintetteket erről időben értesítjük.

A programra Ereifej Laurice programvezetőnél lehet jelentkezni a laurice.ereifej@wwf.hu e-mail-címen, az (1)214-5554/124-es telefonszámon vagy a WWF Magyarország címén (1124 Budapest, Németvölgyi út 78/B), személyesen.

Szerkesztőbizottság:

Drexler Szilárd,
Lovászi Péter,
Marik Pál,
Schmidt Egon

Szerkesztőségi titkár:

Dohán Zsófia

Szedő:

Bányai Lászlóné

Felelős kiadó:

Fidlóczky József

Felelős terjesztő:

Harangi István

Kéziratokat nem őrünk meg

és nem küldünk vissza.

Nyomás: LKL Color Kft.

„A természet szolgálatában!”

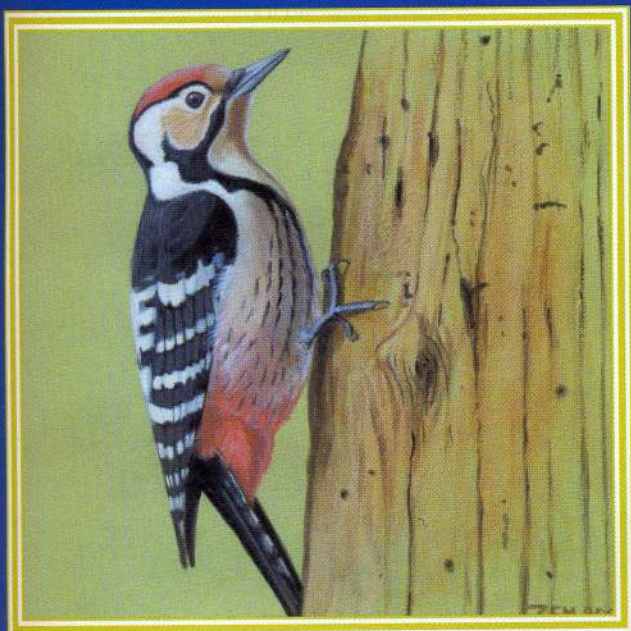
A madártávlat a Nemzeti Kulturális Alap
és a Központi Környezetvédelmi Célelőirányzat
támogatásával jelenik meg.

NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG

MADÁRTÁVLAT GALÉRIA

Zsoldos Márton
festményei

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület
tevékenységével, madárvédelemmel kapcsolatos
kérdéseivel forduljon az MME Közönségszolgálatához:

E-mail: info@mme.hu, Telefon: 80/203-796

Az MME közönségszolgálat támogatója a Központi Környezetvédelmi Alap
Célelőirányzat (KAC).

